

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) X. BUENOS AIRES, 11 DE AGOSTO (AVGUSTA) DE 1939

Núm. (štev.) 132

NAROCNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2,50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Kupčija z narodi

Znano je, da sta Hitler in Mussolini brez velikega hrupa odredila izselitev Tirolcev pod Italijo v Nemčijo, odnosno v Južno Italijo. Pisali smo tudi, da se Tirolci branijo zapustiti rodno grudo, kar je čisto naravno in razumljivo. Ponekod se je prebivalstvo uprlo ter jih oblasti s silo iztiravajo. Kakor poročajo se bo sam Mussolini odpeljal na lice mesta, da vidi od blizu tragedijo nemške narodne manjšine.

Zanimivo je, kaj piše v svojih pamfletih, ki jih je razmnožil po Nemčiji podobno kot nekoliko prej angleški kapitan King Hall, nemški Hitlerjev nasprotnik Heinrich Mann. Tako piše:

Je že več kot tisoč let ko so se nemške družine naselile na južnem Tirolskem. Dvajset let je ko je njih zemlja prešla pod Italijo, a družine so ostale zveste zemlji očetov in govorile njih jezik ter ohranile njih navade. Danes pa so jim odredili naj zapustijo svojo deželo.

Niso morda prodani samo za gotovo vsoto denarja. Zemljepisni štiri letni načrt Goeringa; na zemlji volne fašistične avtarkije pomeni malo več kot samo to. V osemnajstem stoletju je neki nemški princ prodal Angliji 12.000 svojih podanikov, ki so bili poslani vojskovati se za ameriško neodvisnost. Bojevali so se in padli in kot prodanci so se borili proti svobodi in enako so se borili proti vsem, ki so jih ljubili.

Od tega niso imeli oni nobenih koristi, marveč princ, ki jih je prodal in shranil denar; kot je danes tudi Führer, ki se bo okoristil s krvavo kupčijo. V tem slučaju se ne gre za denar, marveč zamenjanje Tirolcev za prosto pristanišče v Trstu.

Ni res, kot trdijo nacisti, da Hitler potrebuje izhod v Trstu na Sredozemlje za trgovino, ki jo zahteva "pokroviteljstvo" nad Češko-Moravsko. On je osebno to trgovino uničil. Resnica je, da ga rabi za bodočo sredozemsko avanturo.

Ta trgovina duš mu bo pomagala z njegovimi ovaduh in provokaterji agitirati za vojno v onih delih sveta, ki nimajo skupnega interesa do Nemčije, in ki jih zanima samo tak avanturist kot je Hitler. Vsled tirolske kupčije in trgovine v Trstu, je Nemčija veliko bolj obsodržana ter se vsak pošten Nемец čuti ponižanega. Pripraviti Nemčijo za vojno, ki jo bo izgubila: to pomeni trk 250.000 duš za zamenjavo v Trstu.

Oni princ je prodal samo 12.000 duš, medtem ko jih je "führer" prodal od 80.000.000 Nemcev 250.000 za eno kapljo vode, za eno mizerno kapljo vode, ki nikoli ne bo mogel odplačati slabega kar je naredil.

Schiler nam je prikazal o onih miserablih in intrigah. Nemški narod, resnični nemški narod, ni pozabil tega ponižanja. Do danes je bilo to v naših očeh najhujša tiranija. Prisegamo, da noben državnik ne more delati v bolj cigični skandalozni obliki in da njegovi podaniki nižje ne morejo pasti.

Hitler se ne zadovoljuje poslati vojake kot živinče na morišče; trguje z otroki, s starčki in z ženskami. — Nemci nismo v führerjevih očeh nič, en dan ali drugi nas bo vseh prodal. Kaj bi ne bilo potrebno opraviti z njim prej kot bo prepozno?

Tako piše v začetku omenjeni Hitlerjev nasprotnik. In je po našem mnenju povedal precej resnice. Vsak narod je na svoji zemlji lasten gospodar in ga nima nihče pravice iztirati, četudi se smatra morda za vojdo naroda in poljubno kot z živinčatom razpolagati z njim. Narod katerikoli ni nobeno prekupčevalno blago, kajti vsak narod je srečen le na svojih rojstnih tleh in more napredovati le v svoji lastni državi, ki mu je

Nedeljska prireditev Slovenskega Doma Proslava desetletnega kulturnega delovanja v izseljenstvu



Veličasten pogled na nabito polno dvorano

Ni bilo za vse sedežev

Nedeljska prireditev Slovenskega doma je v moralnem in materialnem ozračju aspela preko našega pričakovanja. Tako složne prireditve, na kateri so nastopala vsa slovenska ter srbohrvatska društva, še ni bilo v slovenski odnosno jugoslovanski naselbini. Naši izseljenci so razumeli velik pomen te prireditve ter so prihitali v tako velikem številu, da je bila dvorana najmanj za polovico premajhna. Torej najmanj polovica udeležencev ni dobilo sedežev niti v dvorani niti na galeriji ter mnogi niti se morali zadovoljiti in ostati kar v predvorani. A vkljub temu je vladal najboljši red. Vsi, komodno sede ali stoje v dvorani in predvorani ter na hodniku so z največjim zanimanjem sledili programu, ki je bil zares pester in lep.

Dvorana še pred napovedano uro zasedena

Dvorana je bila že pred napovedano uro napolnjena. Z izvajanjem programa pa se je pričelo pet minut po napovedani uri. Ta zamuda ni bog ve kako velika, a zagotavljamo, da se v bodoče niti toliko ne bo zamudilo več, marveč bomo pričenjali z izvajanjem točno ob napovedani uri. Kot smo prej rekli, so bili udeleženci točni. Nemarnost je bila torej druga, ki jo bomo tudi odstranili in ozdravili.

Otvoritev

Predsednik je s kratkimi besedami besedami ob 4.20 uri otvoril prireditev. Dejal je: Otvorjam današnjo jubilejno prireditev Slovenskega doma, z upanjem, da ni zadnja, da bomo čez deset let, če ne vsi tu pa v domovini, praznovali še vse lepšo prireditev.

Naše izseljensko življenje je pač življenje brezdomcev. Potikamo se s kraja v kraj. Nekaterim se je posrečilo zgraditi lastne domove, drugim še ne. Nekatera naša društva že imajo

zajamčena kulturna in gospodarska svoboda.

Resničen gospodar Trsta ni italijanski narod in tudi nemški ne, marveč jugoslovanski, ki bo prej ali slej svojo pravico uveljavil. To so čisto naravni zakoni vsakega naroda, ob katerega si bosta tudi Mussolini in Hitler polomila zobe.

jo položen temelj za zgraditev lastnih društvenih domov, druga še ne. Seveda pri tem kot pri zasebniku tudi pri društvi igra svojo vlogo posebni razlogi. Čez deset let, če ne prej, upamo, pa bomo vsi pod lastno streho, pri lastnem ognjišču. Slovenski dom že ima pripravljenega nekaj kapitala ter bo pričel z aktivno in dejansko akcijo takoj po tej prireditvi.

Izvajanje programa

Nastopil je moški zbor Slovenskega doma, pod vodstvom Trebšeta, ki je lepo odpel Sijaj sončice. Takoj za njim je nastopila pritlikava Ida Pečenko od Slovenske šole na Paternalu, ki je srčkano deklamirala Barčici. Za njo je nastopil z deklamacijo Domovini Franc Faganelov, ki je tudi učence šole na Paternalu. Deklamiral je z velikim zanosom in prepričevalnostjo ter je bil deležen velikega aplavza. Joško Lojko, naraščajnik Slovenskega doma, je odigral na glasovir Donavski valovi za kar je bil deležen tople simpatije in odobravanja od strani občinstva. Mala naraščajka Sokola Doek Sud Boca je v slovenskih deklamirala Naš dom, ki je vseh začudila z točno in čisto izgovorjavo ter je bila nagradna s priznanim aplavzom. Popolnoma osvojila pa je vseh z deklamacijo, Soči, Marica Mavčeva od Slovenskega doma ter je bila deležna burnega aplavza. Nastopil je nato pod vodstvom mladega učitelja petja Oskarja Cesarjevega mladinski odsek društva Ivan Cankar iz Saavedre z venčkom narodnih. Čeprav nekateri glasovi niso bili povsod v povsem pravilni harmoniji, se je zbor vseeno dobro odrezal in vsem prikupil. Takoj za njim je nastopil mešan zbor društva Ivan Cankar iz Saavedre, ki je zapel dve pesmi Mornarja in Opomin k Petru nepričakovano dobro, če vpoštevamo, da je društvo še mlado. Alicia Černetova je nežno zaigrala na citre Mir v gozdu ter je bila deležna ljubznivega odobravanja, čeprav izvajanje brez zvočnikov ni moglo priti do popolne veljave. Spet je nastopila Marica Mavčeva ter dovršeno odigrala na klavir Veselo razpoloženje. Ko se je zagrinjalo spet dvignilo je stal pred občinstvom moški zbor hrvatskega pjevaškega društva Sklad, ki je zapel tri narodne pesmi iz Livna, Slavonije in Dalmacije. Zbor je bil na-

grajen za lepe pesmi s toplim aplavzom in simpatijo. Zofka Sulič od Slovenskega doma je zapela pesem v kasteljansčini s spremljevanjem na violin in glasovir. Kot solistka je nastopila prvokrat ter je s svojim polnim glasom takoj osvojila srea vseh. Nastopil je pod vodstvom Trebšeta mešan zbor Gospodarskega podpornega društva Slovencev iz Villa Devoto z dvema skladbama: Na zveni mi in Oj planine, ki sta obe zelo ugajali občinstvu in bili deležni aplavza. Med točkami zborov so trikrat nastopili s prostimi vajami naraščajniki Sokola Doek Sud-Boca, ki so se dobro odrezali ter bili deležni obilnega odobravanja iz dvorane. Ljudski oder je pod vodstvom Krebelja nastopil s štirimi pesmimi: Naročilo, Veseli brateci, Žablja svatba in v kasteljansčini Clavel del aire. Zbor je za vsako pesem posebej bil deležen viharnega aplavza ter je želelo občinstvo naj zadnjo ponovi, a je v zameno zapel pa meksikansko pesem Borachina. Venecl Lazarič od Slovenskega doma je zapel v kasteljansčini Delirio. Bil je deležen splošne simpatije ter toplega aplavza. Takoj na to pa je nastopil v duetu z Ivotom Mihaljevič tudi članom Slovenskega doma, ki sta v splošno zadovoljstvo zapela v kasteljansčini Molite ob potu. Naravnost zadivila pa je Indijanska pesem, ki sta jo v dvo-spevu zapela Zofka Sulič in Venecl Lazarič. Mlada pevca sta bila deležna burnega aplavza ter sta morala pesem ponoviti. Pela sta res izborno, a se je videlo pomanjkanje vaj in znanja besedila. Kot zadnji je nastopil spet moški zbor Slovenskega doma, ki je odpel Trebšetovo O da je roža moje srece. Takoj za njim pa je nastopil mešan zbor Slov. doma v slikovitih narodnih nošah, ki ga je občinstvo še pred pričetkom s toplim aplavzom pozdravilo. Zapel je pesmi Noč na Adriji in Kresovale tri devojke. Žel je posebno za zadnjo pesem viharnega aplavza.

Predsednikov govor

Sledil je predsednikov govor. Dejal je:

Današnja prireditev slovenskega doma in običajna prireditev, marveč je desetletnica našega kulturnega udejstvovanja v izseljenstvu.

Nadaljevanje na str. 3.

Evropska politika

V Evropi se ta teden ni zgodilo nič posebno novega. Vse države so pričele in deloma tudi že zaključile z velikimi vojaškimi vajami, ki so vsako leto običajne. Veselile trdijo vsaka zase, da je nepremagljiva bodisi v zraku, na kopnem ali na morju. Je tudi res, da je v Evropi najbolj negovan sport, vojaške parade in tu pa tam kak izpad, a večinoma ostane samo pri strašenju. Veselile so res dobro oborožene, tega ne lažejo, zato se ena druge bojijo in iščejo ravnovesja in premoč, če bi jo mogle dobiti.

Zaenkrat je brezdvoma vse odvisno od Rusije. S komur bi pritegnila pri tem bi bila premoč. A Rusijo bi vsi želeli le kot vojaško silo, medtem ko se njenega notranjega sistema bojijo in so mnenja, da je kuga za evropsko civilizacijo. Menda ima ljudstvo, bodisi v demokratičnih ali totalitarnih državah o tem svoje mnenje.

Francija in Anglija sta poslali v Moskvo vojaške izvedence, ki pa še nič ne poročajo, da bi kaj sklenili. Strang, ki je dosedaj zastopal angleško vlado, pa je odpotoval v London.

Hitler zasleduje politiko, da bo Gdansko samoodsebe, brez zunanje oborožene sile, postalo Nemško. Obenem pa hoče dokazati, da bi Poljaki ničesar ne utrpeli pri svoji trgovini vsled tega. Poljaki pa slej ko prej nečejo ničesar popustiti.

Splošno mnenje je, da do pomladi ne bo nobenih novih velikih presenečenj v Evropi.

Na Daljnem vzhodu

Japoncem zelo trda prede v vojni proti Kitajcem. Država je gospodarsko zelo izčrpana ter še ne zgloda, da bo vojne konec. V Kitajskem narodu je vedno več odpora, medtem ko ga finančno vedno bolj podpirajo Sovjeti. Kot poročajo te dni, je sovjetska vlada dala 700 milijonov rublov Kitajcem, obenem pa jih zalaga tudi z orožjem ter ima dobro pripravljeno armado v zunanji Mongoliji za morebitne eventualnosti. Japonski vojni minister je odstopil, ker se ne strinja, da bi se Japonska tudi vojaško priključila osi Rim-Berlin.

Jugoslovanski ministrski predsednik v Rimu

Jugoslovanski ministrski predsednik Cincar-Marković je odšel v četrtek v Rim kjer namerava ostati tri dni.

Kot poročajo, bi želela Italija da ji Jugoslavija v slučaju kakega vojnega konflikta zagotovi nevtralnost.

Po vsej priliki pa se bodo v Rimu razgovarjali tudi o železnici, ki vozi iz Trsta preko Trbiža na Dumaj po kateri bo vozila v smislu koncesije, ki jo je dal Mussolini Hitlerju v Trstu, Nemčija trgovinsko blago, a tudi vajaštvo, če bo potrebno. Ker pa bi bila v tem slučaju tudi jugoslovanska neodvisnost v nevarnosti, se bodo baje sporazumeli v Rimu in Beogradu za skupno obrambno akcijo.

Skupna akcija bi bila mogoča, a le tedaj, če Italija odstopi Jugoslaviji njeno manjšino z Trstom, Reko in Gorico. Naravni branik nemške ekspanzije proti Jadranu je Jugoslavija, a Mussolini se zelo moti, če misli, da je s tem, ko je dal v Trstu Nemčiji prosto luko, prisilil Jugoslavijo k obrambi Italije. Tudi nevtralna Jugoslavija ne more biti, dokler ne doseže svojih narodnih meja.

Argentinske vesti

VELIKE PRIPRAVE ZA SIJAJEN SPREJEM PREDSEDNIKA URUGUAYA GENERALA BALDOMIRA

Komisij za sprejem uruguayskega državnega predsednika, ki je došel v četrtek ob 2 popoldne na križar-ki "Uruguay" v tukajšnje pristani-



Baldomir, uruguayski državni predsednik

šče, je imela te dni čez glavo posla, da je vse pripravila, kar je bilo potrebno, da je bil general Baldomir tu veličastnejše sprejet. V pristanišču ga je pričakal državni predsednik dr. Ortiz s svojimi ministri ter velikanska množica tukajšnjega prebivalstva, kakor tudi zastopniki uruguayske vlade in člani kolonije.

General Baldomir ostane 4 dni gost Argentine ter odpotuje 14. t. m. zopet na svoj prestolico.

SMRT PROPALE ŽENSKE

V nedeljo je bilo najdeno na poti v Campo de Mayo, na polju Iriarte pri Hurlinghamu truplo nepoznane ženske. Po ugotovitvah policijskega zdravnika, je morala biti ta ženska umorjena v petek zvečer. Tako hurlinghamska, kakor buenoaireska policija se je potrudila, da bi izsledila morilec in ugotovila kdo je bila nesrečna ženska. To se ji je tudi posrečilo. Pri ženski so našli vozni listek omnibusa, ki gre iz Liniersa proti San Miguelu. Policija je pri pregledavanju spisov našla odtis te ženske, ter se gre za 34 letno Ano Ido Karvonen, izseljenko iz Finskega, ki je bivala že 27 let v Argentini. Stanovala je v Buenos Airesu, ulica Paraguay 880, Charcas 1388 in končno v Lini 688. Policija je izvedela na tem zadnjem stanovanju, da je imela nesrečna ženska intimno znanje z orožniškim krojačem v Campo de Mayo, Salvadorjem Ojedo. Tega je policija prijela ter je umor že priznal. Umorjenka se je pečala s prepovedano obrtjo — prostitucijo. Tako in podobno, pač še v mladih letih končajo taka dekleta.

SAN JUAN DOBI OBRATNO ŠOLO

V mestu San Juanu bo tamošnja provincijalna vlada ustanovila obratno šolo. V ta namen bo v kratkem predložen izvršni oblasti proračun. Predlog za ustanovitev te potrebne šole je v zbornici stavil Honorio Basualdo.

NEURJE V MENDOZI IN SAN JUANU

V soboto je v provincijah Mendoza in San Juanu nastala huda nevihta, ki je napravila veliko škodo, posebno na polju. V mestu Mendosi se je zrušilo tudi nekaj hišnih sten, k sreči pa človeških žrtev ni bilo. Takoj za dežjem je začelo snežiti ter je zamelo poti, ki vodijo proti Čileju. Ustavljen je bil tudi zračni promet. V Los Tamarindosu so obstala tri letala, ki niso mogla odleteti radi premočnega viharja in snežnega meteža. Posebno so radi tega neurja trpeli kraji: Tunuyán, 25 de Mayo, Guaymallen, Las Heras, Luján in Godoy Cruz.

V gorovju San Juana je snežilo še naslednje dni.

Veliko snega je padlo tudi v Neuquenu.

OTVORITEV RAZSTAVE V ROSARIJU

V Rosariju je bila v nedeljo popoldne otvorjena živinorejska razstava. Otvoritvi so prisostvovali višji provincijalni uradniki, predstavniki vlade in več drugih poljedelcev in živinorejcev.

Otvoritveni govor je imel predsednik društva Rural de Rosario, Leonardo Benvenuto.

Ob tej priliki je bil odprt tudi razstavni oddelek za industrijo in automobile.



Moški naraščaj Sokola Dock Sud-Boca

MALA DEKLICA UTONILA

Angelica Hess, stara 5 let, se je s svojimi tovarišicami enake starosti igrala ob obrežju kanala Serma v Tigreju. Med igranjem se je preveč približala bregu, izgubila ravnotežje ter padla v vodo. Na pomoč došli mornarji tamošnje podprefektore, so jo izvlekli že mrtvo.

PREUREDBE SEDANJE VLADE SE NI PREDVIDEVATI

Ugibanja o raznih izpremembah, o neki preuredbi sedanje vlade in o novem režimu ter podobno, so čisto prazna. Celu beograjski tednik "Nezavisna tribuna", ki se nagiba bolj

na levo stran, je pa resen in navadno dobro poučen, pravi, da v doglednem času ne bo nobenih političnih izprememb v vladi in v parlamentarnem življenju sploh, zakaj najprej je treba končati razgovore z Zagrebom in doseči trajen sporazum, šele potem bodo prišla na vrsto druga vprašanja našega notranjega političnega življenja in režima.

VERSKI POUK V SOLAH

V zasedanju senata province buenoaireske se je obravnavalo tudi vprašanje verskega pouka.

Po dolgi debati in oporekanju senatorja radikalne stranke Ayestarena, je senat sklenil uvedbo obveznega verskega pouka v provincijalnih solah.

ZOPET ENA ŽRTEV ŽELEZNICE

Zadnje čase je žrtev železnice kar neverjetno veliko. Skoro ne mine dan, da ne bi kdo postal žrtev vlaka. Eni po nesreči, drugi prostovoljno. En tak slučaj je bil zopet v torek, ko je do smrti povozil vlak vzhodne železnice nekega moža, na višini ulice Gualaguaychú.

NAPISI V ŠPANŠČINI

Občinski svetnik Stanchina je predlagal pri seji v občinskem svetu, da se prepove trgovinam uporabo napisov, objav in letakov, pisanih v tujem jeziku. Predlog je bil sprejet.



Moški zbor pjevačskog društva "Sklad"

poročila požrtvovalni član Slov. del. doma "Triglav", Angel Kurtin in Flora Perlagutzič. Ob tej priliki jim člani društva iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše v novem stanju.

PRISPEVANJE ZA BOLNEGA ROJAKA

Za bolnega rojaka Šuligoja Miloša, starega 18 let, ki se nahaja v sanatoriju Suipacha 62 ter je moral prestati težke operacije na nogi, se je nabralo na nedeljski prireditvi \$ 110.—. Mladenič je bil ves ginjen za izkazano mu pomoč ter se tem potom vsem srčno zahvaljuje.

Če ne bodo nastopile kake komplikacije, bo fant kmalu izven nevarnosti ter zamogel zapustiti bolnišnico, a se bo moral še pretež časa zdravit v domači oskrbi.

Želimo mu skorajšnje okrevanje.

ZA NEODVISNOST SODNIKOV

Novo sodniške uredbe je te dni izdala naša vlada in je predsednik vlade Dragiša Cvetković o tej stvari podal daljšo izjavo, v kateri pravi, da so te odredbe bile potrebne, da se neodvisnost sodnikov na vse strani popolnoma zajamči in da bodo sodniki nastavljeni izključno le na

podlagi svoje osebne usposobljenosti. Poveča se tudi disciplinska odgovornost sodnikom, ki ima za podlago popolno depolitizacijo tega stanu, ker le tako bo naše sodstvo moglo biti na višini. Sodnik se bo politično mogel udeleževati samo ob volitvah, sicer pa mora živeti izključno le svojemu poklicu in svoji dolžnosti. Nato je dejal vladni predsednik, da bo treba skrbeti za dostojna sodna poslopja. V tem oziru je nova uredba uvedla centralni sodniški fond, ki se bo stekal iz taks, katere so se zaradi tega nekoliko povišale.

HIGIENSKI ZAVOD NA VETERINARSKO FAKULTETI V BEOGRADU

Zavod za higieno živalskih proizvodov je dobila beograjska veterinarska fakulteta. Občina je dala na razpolago primerne prostore in še večjo podporo za nabavo instrumentov. Zavod bo preiskoval higieno živalskega mesa in s tem pomagal podobnemu oddelku pri mestni klavnici, ki ima nalogo nadzirati živalsko meso, obenem pa voditi statistiko o stanju in pojavih raznih bolezni pri živini. Prav tako bo novi zavod preiskoval mleko in druga živila, ki prihajajo na trg.



CAJA NACIONAL DE AHORRO POSTAL

I. — VENTAJAS EXTRAORDINARIAS.

que ninguna otra institución de ahorro del país puede ofrecer a sus depositantes:

- 1.º Inembargabilidad de los depósitos, hasta \$ 5.000.
- 2.º Inembargabilidad de la propiedad urbana o rural adquirida con los depósitos, hasta \$ 10.000.
- 3.º Facilidad de operar con una misma libreta desde cualquier punto, por intermedio de oficinas de correos diseminadas en todo el país.
- 4.º Exención de franqueo de toda la correspondencia y absoluta gratuidad de los reembolsos telegráficos.

II. — VENTAJAS ESPECIALES.

que muy pocas instituciones de ahorro del país pueden ofrecer a sus depositantes:

- 1.º Garantía de la Nación sobre todas las operaciones.
- 2.º Inversión segura de los depósitos, en títulos de renta y cédulas hipotecarias.
- 3.º Fondo de garantía de los depósitos, constituido con las utilidades anuales.
- 4.º Facilidades para mujeres casadas y depositantes menores. Las primeras pueden depositar y retirar sus ahorros sin intervención del esposo; los segundos pueden efectuar depósitos libremente, retirar por sí solos hasta \$ 50 anuales, y extraer cualquier importe con autorización del representante.
- 5.º Pequeños reembolsos a la vista, hasta \$ 20, mediante "cédulas para reembolsos" que se facilita a los depositantes que la solicitan.
- 6.º Depósitos mínimos, desde un peso y facilidad para ahorrar centavos mediante sistemas de boletines y alcancías.
- 7.º Aceptación de depósitos, mayores, sin plazo fijo, a interés.
- 8.º Facilidades en los trámites por fallecimiento del titular, cuyos fondos se entregan directamente a los derecho-habientes que acrediten vínculos de herederos forzosos (sin juicio sucesorio ni trámite judicial alguno), cuando el saldo de la cuenta no excede de \$ 5.000. En iguales condiciones se entrega directamente los fondos dejados entre hermanos, cuando el saldo de la cuenta no excede de \$ 500.
- 9.º Reintegros a domicilio, en casos de enfermedad de los titulares de cuenta, por sumas no menores de \$ 5.
- 10.º Horario excepcional, por intermedio de la Administración Central y de las oficinas de correos habilitadas.

PAZITE NA VAŠE KORISTI

zaupajoč nam Vaše

PRIHRANKE V HRANILNICO
DENARNE POŠILJKE VAŠI DRUŽINI
LADJSKE PREVOZNE LISTKE (za domov in poklicne)

ker naša banka, Vaš star prijatelj, Vam nudi vedno

VSE NAJBOLJŠE POGOJE

Jugoslovanski Oddelek

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Glavno ravnateljstvo: AMSTERDAM (Holandska)

Centrala v Buenos Airesu:
Bm. MITRE 234
vogal 25 de Mayo.

Podružnica v Buenos Airesu:
CORRIENTES 1900
vogal Rio Bamba.



ZALOSTNA VEST IZ DOMOVINE

Leopold Komel je prejel žalostno vest iz domovine, da mu je v Krombergu pri Gorici umrl po kratki in mučni boleznij njegov oče Andrej Komel, star 62 let. Pokojni je bil vnet pevec ter je do zadnjega pel v cerkvi, kjer poučuje nam znani Vinko Voodpivec, ki župnikuje v tej fari.

Pokojni Andrej je bil pri vseh zelo priljubljen, kar je pričal tudi njegov pogreb, ki so se ga vsi vlačani udeležili. Zbor pa mu je zapel pri odprtem grobu.

Doma zapušča eno hčer Zorko. Tu v Buenos Airesu pa sina Poldeta. Zapušča doma in v Argentini tudi več sorodnikov.

Naj mu bo lahka domača zemlja. Preostalam pa naše sožalje!

HIMEN

Dne 29. julija sta se v Rosariju

Vesti iz organizacij



Mešan zbor društva Slovenski dom

stalni postojnski jami, na lepem Gorenjskem, Notranjskem in Dolenjskem ali na zelenem Štajerskem in hriboviti Koroški. Vsi ti kraji, vsa Slovenija, so bili izvir naše lepe pesni in našega srčnega tihožitja. A tudi brate Srbe in Hrvate smo v pesmi opevali. Slovenci smo pač rojeni za petje, četudi ne nastopamo po svetovno znanih gledališčih. In tak narav, trdijo, da je dober in plemenit.

Našo pesem poznajo tudi Argentinci, bodisi potom Jugoslovanske radio ure, na kateri tudi naš zbor nastopa, bodisi potom naših prireditelj na katere tudi mnogi argentinci radi prihajajo. Mi spoštujemo argentinski narod ter njih kulturo ter gojimo intimno vez med njimi in našo domovino.

Isto kot o naši pesmi se lahko trdi tudi o naši dramatik. Čeprav morda ni na isti višini kot petje, je vseeno dosegla lepe uspehe in pri-

štvu, pač pa je potrebno, da se društva medsebojno ne nasprotujejo, marveč, da si kolikor mogoče gredo na roko. Naš najvišji društveni smisel mora biti: Vsako slovensko društvo je last nas vseh.

Vemo, da nima nobena naših društev do vrhunce skristaliziranega programa, kot ga nima nobena človeških ustanov na svetu. A kar se tiče Slovenskega doma, smo pripravljeni, sedaj ko zgleđa da so se med nami duhovi zblížali in umirili, razmišljati z vsemi, ki pokažejo dobro voljo, česa je nam izseljencem najpotrebnejše. Do tega prepričanja moramo seveda izseljenci sami priti, tega nam ne morejo od rugod povedati in pokazati. In do tega prepričanja bomo tudi prej ali slej prišli.

Za sedaj pa drage Slovenke in Slovenci, sprejmite tople pozdrave in simpatije od strani Slovenskega doma ter se vam lepo zahvaljujemo za današnji številni poset in se vam priporočamo tudi za v bodoče. Zahvaljujemo se tudi bratom Srbom in Hrvatom za njih udeležbo. Vsem srčna hvala!

Posebno pa se zahvaljujemo vsem društvom, ki so se odzvala našemu vabilu. (Govornik je vsako društvo



Vencelj Lazarčič in Zofka Sulič v dvospevu indijanske pesmi

deža, nam boste gotovo blagohotno oprostili. Dobili bi morda tudi večje in luksuzne dvorane, a so silno drage. Glavno je, da je bilo med vsemi dobro razpoloženje, čeprav malo manj komodnosti.

ZAHVALA

Odbor Slovenskega doma se vsem, ki so darovali za srečkanje, kakor tudi dekletom, ki so jih prodajala, lepo zahvaljuje.

ČLANSKI SESTANEK

V nedeljo 13. avgusta bo ob šesti uri članski sestanek v Slovenskem domu, ulica Grač. Cesar Diaz 1657.

PEVSKE VAJE

V nedeljo 13. avgusta ob peti uri pop. so pevske vaje v Slov. domu. Pridite vsi in točno.

ODBOROVA SEJA

V soboto 12. avgusta ob peti uri pop. odborova seja Slovenskega doma. Važno. Prisotnost vseh odbornikov potrebna.

SLIKANJE NA PRIREDITVI SLOV. DOMA

Posamezna društva na naši prireditvi 6. avgusta, je posnel naš fotograf Marko Radalj z Dock Suda — Foto Arte Marcos, ulica Fac. Quiroga 1325, U. T. 22-8327.

Kdor bi želel kako sliko jo lahko dobi v društvu Slov. dom, ali pa pri fotografu samemu. Slika stane 50 ctv.

(Nadaljevanje s str. 1.)
Pred desetimi leti, ko smo v trumah prihajali iz naše zaslužjene domovine, smo ustanovili Slovensko prosvetno društvo, v katerem je potem nastal Sokol in pozneje Tabor. Pred letom pa, kot vam je znano, sta se "Prosveta" in "Tabor" združila v Slovenski dom.

Koliko lepih prireditelj in duševnega užitka smo bili deležni tekom deset let, nam ni treba posebej dokazovati, ker ste se imeli o tem priliko vsi na lastne oči prepričati.

Stališče naše organizacije ni bilo vedno lahko, kajti samo in potem svojega tiska je moralo orati trdo ledino, na kateri bi posejano z dobrim semenom rastle vse kar je koristnega in dobrega za naše izseljenstvo.

Naše izseljenstvo je bilo preveč pod uplivom starokrajске politike ter mednarodnih političnih šarlatanov, ki so se skrivali lahko za povesm dobre ideje, ki so, bodisi z na-

nasedati, bodisi katerim koli "ideologijam". Nam izseljencem je predvsem potrebno skupnosti, kulture in izobrazbe, ki je ključ do vsega drugega. Ne potrebujemo samo doktorjev in profesorjev, marveč prav tako tudi izobraženih kmetov in delavcev. Politika naše organizacije je: Prosvetna, gospodarska in socialna izobrazba, ki edina more posamezniku in celoti koristiti. Nobena druga politika nam ne more ničesar trajnega zagotoviti. Najboljši ljudski ali državni sistemi bi nam ne mogli v ničemer izboljšati našega gnotnega položaja, če za to v nas samih ni zadostnih predpogojev.

Naše kulturno udejstvovanje je v tesnem objemu z našim narodom onstran morja, posebno z onim v suženjstvu, odkoder nas je velika večina doma. Naša pesem se je v tujni glasila kot domotožje po domovini in rodni grudi, kot osveta za storjene nam krivice in klic k slo-



Mešan zbor gosp. podp. društva Slovencev iz Ville Devoto

znanja. Naša dramatika je posegla s svojimi predstavami vedno globoko v življenje, ter prikazovala najgloblje socialne neskladnosti in krivice med našim ljudstvom. Vse naše dramatične predstave so bile poučne in vzgojne.

Današnja prireditelj Slovenskega doma pa ima še drug velik pomen. K proslavi našega desetletnega prosvetnega delovanja smo povabili vsa slovenska in srbohrvatska društva, ki so se našemu vabilu ljubeznivo odzvala. S tem je položaj temelj k nadaljnjemu skupnemu delovanju v slovenski oziroma jugoslovanski naselbini.

Čeprav smatramo za potrebno in koristno, da vlada med izseljenci čimveč sloge in skupnosti, ni ravno potrebno, da smo vsi v enem dru-

posebej imenoval.)

Imela bi slediti še veseloigra Dva Pavla, ki pa je bila vsled predolgega programa izpuščena. Dali jo bomo na oder ob prvi priliki. Občinstvo je bilo s tem v splošnem zadovoljno. Mnogi bi seveda radi videli tudi igro, a se je nam zdelo, da bi se preveč zavleklo in bi mladina pri prosti zabavi ne prišla na svoj račun. Hoteli smo pač kolikor mogoče vsem vstreti in upamo, da tudi smo.

Hvala vam vsem rojakinje in rojaki, ki ste se v tako velikem številu odzvali našemu vabilu ter s tem potrdili in javno priznali naš trud in prizadevanje, ki bo velikega pomena za nadaljno naše delovanje.

Nam boste oprostili

Vsi oni, ki niste mogli dobiti se-



Mešan zbor "Ljudskega Odra"

rodnega, verskega ali delavskega stališča najsvetejša vsakemu poštemu človeku. Vse to je naše izseljenstvo razkrajalo ter vodilo v nasprotstvo in pogubo. Mi pa smo bili prepričani in smo še danes, da se vse naše notranje težnje dajo spraviti v sklad in sožitje, kar more našemu izseljenstvu samo veliko koristiti. Treba je zato samo nekoliko dobre volje in strpnosti. Pred vsem pa, da izseljenci, ki smo vsi sami delavci, vsi enako bogati in revni ter imamo vsi enake želje izboljšati si naš gospodarski položaj, držimo trdno skupaj. Ni nam zato treba zane-marjati čustvovanja do domovine, niti se spodtikati nad verska prepričanja posameznika, a tudi ne slepo-

vanski slogi, a tudi tiha idila doma-če vasi, globoke in čiste ljubezni med fantom in dekletom in sploh bitja in žitja našega ljudstva se je tiho jokala ali glasno smejala in vriskala v čistih zvokih naše lepe pesmi. Kolikokrat smo imeli priliko na naših prireditvah prisluhniti našim sladkim melodijam. Vaša sreča so tedaj utripala notranjega ganotja. Vsaj za hip ste bili srečni, sproščeni vsakdanje trpkosti. Pred oči so vam živo stopili dragi domači kraji, vaša mlada leta, ki ste jih preživeli na trdem Krasu med borovci, v cvetnih in vihorodnih Brdih in Vipavski dolini, pod divnimi snežniki na kobarškem in tolminskem, ob srebrnem studencu tam ob idrijski kotlini obraščeni s temnimi gozdovi, ob kri-



Mladinski mešan zbor iz Saavedre

Rojaki
Predno si naročite obleko
OBIŠČITE
KROJAČNICO
Cirila Podgornik
ki vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih.
CENE ZMERNE
TINOGASTA 5231
Villa Devoto

Slov. Babica
FILOMENA BENES-BILKOVA
diplomirana na univerzi v Prazi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernandez. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.
Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILović
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15-20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

FOTOGRAFIJA
"LA MODERNA"
VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU
Ne pozabite
FOTO "LA MODERNA"
S. SASLAVSKY
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

Društvo "Triglav"
Slov. Dom v
Rosariu
VABI
na plesno zabavo, ki se bo vršila v proslavo
DEVETE OBLETNICE
ustanovitve društva, v nedeljo
13. AVGUSTA,
ob 5 uri pop. v ulici 1º DE MAYO 1159.
Rojakinje in rojaki vljudno vas vabi ter pozdravlja
ODBOR

KADAR IŠCETE SLUŽBE
obrinite se na rojakinjo
Berto Cernič
DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

KROJAČNICA
Martin Turk
ima na izbero vsakovrstnih vzorcev ter vam napravi elegantno obleko.
Prepričajte se!
LORIA 1760
Buenos Aires

Slovinci doma in po svetu

PRVI DOKTORJI PRAVA Z NOVE TRŽASKE UNIVERZE

Preteklo nedeljo je bil na novo ustanovljeni tržaški univerzi in sicer na pravni fakulteti pomemben dogodek. Tega dne sta bila namreč promovirana prva doktorja. Zanimivo je, da ta prva doktorja nista Tržičana, temveč iz stare Italije. Eden je iz Pescare, a drugi iz Alessandrije (Lombardija).

GRUF COSTANZO CIANO UMRL

V Toskani je dne 26. junija umrl predsednik fašističnega korporacijskega parlamenta grof Costanzo Ciano, oče zunanjega ministra Galeazza Ciana.

Pokojnik je bil ena izmed najmarkantnejših osebnosti med italijanskimi fašisti. V vojni in po vojni je bil mornarski častnik ter naglo napredoval do rezervnega admirala. Z Mussolinijem ga je vezalo ozko prijateljstvo in se je l. 1922. udeležil tudi pohoda na Rim. V svetovni vojni je aktivno posegal v boje s tveganimi dejanji. Izkazal se je v pomorski bitki pri Cortelazzu. Z D'Annunzijem je izvršil vdor v bakarski zaliv (beffa di Buccari) pomagal je pri potopitvi "Viribus Unitis" ter Nazariju Sauru.

USTANOVITEV VELIKEGA PROPAGANDNEGA SREDIŠČA V TIRANI

Italijansko ministrstvo za propagando je pričelo graditi v Tirani moderno palačo ter veliko in najmodernejšo tiskarno. Po tem načrtu bo Tirana postala veliko italijansko propagandno središče z glavnim namenom, da preobrazijo razpoloženje albanskega naroda, ki mora biti vzgojen v italijanskem duhu za propagando med balkanskimi narodi in narodi Srednje Evrope in korist Italije. To propagandno središče bo izdajalo časopise predvsem v svrhu propagande v albanskem jeziku in vseh jezikih Balkanskega polotoka. Nameščeni bodo najsposobnejši italijanski časnikarji. Propagandno središče bo imelo v vseh državah svoje politične in informativne dopisnike.

VELIKI NAČRTI ZA GRADNJO KANALA IZ DONAVE DO SREDOZEMSKEGA MORJA

Zastopniki Jugoslavije, Bolgarije in Romunije so vodili pogajanja o gradnji velikega plovnega kanala, ki naj bi vezal Donavo in Sredozemsko morje, in ki naj bi se končal v Solunu in bi skrajšal vodno pot Donave za nad 1.400 km. Projekti so različni in bi izkoristili pred vsem struge rek Timoka in Vardarja. Kanal bi bil dolg 550 km, a stal bi okoli dve milijardi dinarjev, kar vse ne predstavlja nekaj za današnje čase nemogočega. Zanimivo pa je, da se v zadnjem času pojavlja mnogo različnih načrtov za vodne poti iz Srednje Evrope k Jadranu, čeprav obstoje neizkoriščene mnoge lepe luke, kot Trst in Reka.

**POSLUŽUJTE SE
PODJETIJ, KI
OGLASUJEJO V
NAŠEM LISTU!**

Ugodna prilika

za čitatelje Slovenskega Lista

J. A. M. E.

Kombinirano pohištvo za jedilnico in spalnico obstoječe iz 15 komadov za samo \$ 225.

Avda. SAN MARTIN 2700

U. T. 59 - 0504

(Nasproti pošte)

LETINA V REŠKI DOLINI

Prem, junija 1939. — V Reški dolini letina ne obeta nič dobrega, čeprav smo vsi nanjo polagali velike upe. Kmetovalci iz naše doline pričakujemo edini vir dohodkov le od poljskega pridelka in sadja ter se v stiski ne moremo zateči k sekanju gozda in prodajanju lesa, ker gozdov pri nas ni. Nepristano deževje in večkratni zelo hudi nalivi ter hladni spomladanski dnevi so ovirali normalno rast krompirju, koruzi ter ostalim pridelkom. Tudi jabolka, tega znanega in dobrega našega pridelka, s katerim smo v dobrih letih izkupilili lepe svote, tudi teh ne bo skoraj nič, komaj za domačo rabo. V začetku pomladi so bila jabolka vsa v cvetju in veselili smo se ter upali na dober izkupiček, toda dež je navalil baš ko se je cvetje odpiralo ter skoraj vse uničil. Isto je tudi s češnjami. Edino sadje, ki je kazalo dobro letino so bile češplje, ki so kljub dežju vzdržale, ter nam bo vsaj prodaja teh nekaj prinesla. Spremenljivo vreme nam še vedno nagaja in zelo ovira delo na polju, tako, da le za silo lahko opravimo najpotrebnejša dela.

LADO BOŽIČ:

IDRIJSKI RUDNIK

(22. junija 1939) — S. 1. julijem 1939. je baje prešel idrijski rudnik živega srebra, po 360. letih državne posesti in uprave, v privatne roke.

Včasih nam nehote sežejo misli v ono dobo naše zemlje, ko na njej še ni bilo živega bitja, v dobo, ko je naša zemlja komaj nastajala. Kako je nastal rudnik in tistih davnih časov naše zemlje in ali je res, da so danes njegove zaloge izčrpane?

Nastanek rudnika

Znanstveniki, ki so raziskovali naše kraje so ugotovili, da sta idrijski kotel in njegov rudnik vulkanskega izvora stare miocenske dobe. Ob znani črti, idrijski prelomnici, ki je verjetno nastala prav tedaj kot rudnik sam in ki se vleče od Kobarida preko Idrije in Cerknice, je nastal po velikih notranjih zemeljskih pretresih in eripcijah naš rudnik. Vreče v notranjosti zemlje je povzročalo prodiranje tekočih mas, toplih kovinskih spojin, proti površini zemlje, kjer so se ob ohlajevanju izločale v žilah razne rudnine. Ves proces se ni izvršil naenkrat temveč v raznih dobah. Ta zemeljska revolucija nam je dala poleg idrijskega rudnika, tudi mineralni vrelce v Kopačnici in ognjenike v skupini Blegaša, Porezna in Kojee, kakor trdi J. Zazula (Plan. Vestnik 1929). Na Porezno so še danes skladišči porfirja, ognjeniškega kamenja. Silno je bilo delovanje neznanih podzemeljskih sil, saj je prevrglo vse skladišče, tako, da imamo danes one plasti, ki so bile nekoč spodaj sedaj zgoraj in one, ki so bile zgoraj pa spodaj. Globoko v rudniku so veliki skladišči dolomita, ki so brez živega srebra. Ta dolomit je sestavljal nekoč gornje plasti naše doline in je

IVAN LIKAR — 85 LETNIK

Dne 28. pr. m. je obhajal v Celju svojo 85.letnico eden najstarejših in najzavednejših Slovencev naš rojak vladni svetnik Ivan Likar.

Jubilant je doma iz Cerknega iz Julijske Krajine. Solo je dokončal v Idriji, pozneje pa se je posvetil trgovskemu poklicu. Pri pevskem društvu in dramskih predstavah v Čitalnici je pozneje deloval skupno z direktorjem srednje tehnične šole v Ljubljani Ivanom Šubičem in poznejšim mariborskim knezoškofom dr. Andrejem Karlinom, ki sta bila takrat še dijaka. — V Celje je prišel g. Likar l. 1876. Tudi tu je deloval pri godbenih društvih Celjskem pevskem društvu pri katerem deluje že nad 45 let. Zveza jugoslovanskih pevskih društev ga je za več kot 25-letno aktivno sodelovanje v pevskem društvu odlikovala s častno diplomom. Ivan Likar pa je sodeloval tudi v drugih društvih. Zlasti se je odlikoval v političnih borbah med Slovenci in Nemci ter je nastopal vedno kot zvest narodnjak in zaveden Slovenec. Čestitamo!

IDRIJSKI RUDNIK

(22. junija 1939) — nastal v onih časih, ko je še morje pokrivalo naše kraje. Morje je ustvarjalo na svojem dnu, iz malih živih bitij, ki so v njem živela in admirala, plasti zemeljske skorje. Ta mala bitja so v morju namreč okamenela in stvorila mogočne sklade dolomita, vapnenca in krede v debelosti več sto metrov pod površjem.

Razumljivo je, da se to gibanje zemeljskih plasti ni omejilo samo na idrijski kotel, bilo je večjega obsega, saj segajo sledovi do Tržiča na Gorenjskem, Litije ob Savi in Tržiča ob morju. Na živo srebro so našli pri Tržiču, iz rudnikov pri Litiji sklepajo, da so iz istih časov in tudi mineralni vrelci pri Tržiču ob morju je baje istega izvora, kakor tisti v Kopačnici. Vse to so najbrže samo domneve, gotovo pa je, da je bilo na kraju našega rudnika pretrganje najjačje, prevrat plasti najmočnejši in prodor tekočih mas je dosegal v našem kotlu najvišjo točko pod zemeljsko skorjo in jo celo prodir.

Huda vročina in plini, ki so uhaljali iz zemlje so spreminjali in različno barvali kamenje in nam tako dali razne živosrebrne rude, ki jih pozna in loči vsak rudar. Tudi cinobor je produkt vulkanske dobe.

Tovarna pohištva "Los Andes"

Ima na izbero vsakovrstno moderno pohištvo, za spalnice, jedilnice, pisarne itd. po zelo ugodnih cenah.

Prepričajte se sami!

VINKO ROGELJ

Los Andes 249,
Villa Scasso — U. T. 652-133
Buenos Aires

Neverjetno!

Prva Slovenska krojačnica v Villa Devoto Vam nudi ugodno priliko za zimske obleke, sukne in površnike **NE ODLAŠAJTE** V zalogi velika izbira prvovrstnega blaga — Priporočila se

DANIEL KOSIČ

Villa Devoto

Ul. Calderón 3098



žveplene pare, ki so prihajale iz zemeljske notranjosti so se med potjo združile z živosrebrnimi parami v cinobor. Do tja kamor so prodre žveplene pare, do tam nimamo srebra pač pa sam cinobor. Ker imamo živo srebro le v višjih legah, v nižjih pa sam cinobor, lahko trdimo, da žveplene pare niso mogle prodreti višje, ali pa da je bilo srebra več in se ni moglo vse spremeniti v cinobor. Če bi bila prodorna sila žvepleni par močnejša in njihova množina večja, bi imeli danes ne živosrebrni ampak cinobrov rudnik.

Lastnik idrijskega rudnika je bila od l. 1580. avstrijska in po prevratu italijanska država. Okoli l. 1880. je neka privatna oseba obiskala rudnik in na meji erarskih pravic zahtevala pravico kopanja za neko privatno družbo. Nastale so pravde, dokler ni končno zmagala država in dobila izključno pravico do izrabljanja rudnika.

Prvi rov, ki so ga napravili je bil Antonijev rov in prvi jašek sv. Abacija. Jašek je služil dviganju rude in so ga opustili šele l. 1737. Tudi cesar Maksimilijan je pričel kopati svoj rov l. 1516, ki je dobil njegovo ime. L. 1520. je prva družba zgradila jašek sv. Katarine na trgu ob Nikovi, na mestu poznejše hiše 77-76 in l. 1523. nižje ob Nikovi še jašek sv. Jurija. Prvega so opustili l. 1682. Jašek sv. Barbare so zgradili l. 1569. Istega leta so napravili tudi lesene rake. V teh letih so odprli še več manjših jaškov, ki so se imenovali: Srebrni, sv. Petra, Marijin, sv. Egidija itd. Jašek sv. Barbare je služil dviganju rude in za zračenje rovo. Ko so iskali l. 1709. rudo ob Idriji, ki so napravili Jožefov rov in l. 1736. pod Gorami rov sv. Magdalene poleg hiše 223-343. Uspehov tu ni bilo in istega leta so napravili tudi rov sv. Trojice. V l. 1738. so našli nova ležišča rude in napravili jašek sv. Doroteje in sv. Terezije, ki so ga opustili šele l. 1912. Poleg hiše št. 112-118 so l. 1756. odprli pod hribom sv. Antona rov Marijinega spočetja, ki so ga opustili l. 1777., ko niso našli rude. Zelo živahno kopanje jaškov in rovo je bilo v letih 1786—1802. Tedaj je tudi produkcija srebra zelo narasla. Jožefov in Franciškov jašek, ki stojita še danes, so odprli l. 1786 in l. 1792. Nov jašek so potem odprli šele l. 1836 t. j. Ferdinandov v "Cegovnici" pri Ljubevču, ki je pozneje služil samo zračenju rudnika. Štiri leta za tem so pričeli kopati Mayerjevo grez (senkl), l. 1847. pa jašek sv. Treh kraljev. Omeniti moramo še Inzaghijev jašek iz l. 1752. pa jašek Marijinega rojstva, Sartoričev in Leitnerjev jašek. Vse našete jaške so rabili za dohode v rove, na razna polja, za dviganje rude in za zračenje rudnika. Sveži zrak so dovajali Jožefov, Terezijin in Franciškov jašek, odvajala pa sta slabi zrak jašek sv. Barbare in Inzaghijev jašek. Pozneje se je seveda tudi to spremenilo.

Rudnik se deli na polja, ki jih danes štejejo 13. Na teh poljih so ravnarovi na vse strani iz katerih izvažajo rudo. Prav posebno kratke rove so imenovali "laufel", poševne rove pa "rolne". Jaške, ki niso bili globoki so imenovali greze ali "senkne".

Velik uspeh ljubljanske opere v Trstu

Ko se je pred 2 leti prvič raznesla vest, da bo ljubljanska opera gostovala na Primorskem, tega skoro nihče ni mogel verjeti. No, počasi je bil prebit tudi ta led in po kratkem času že je bila slovenska opera v Trstu in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čustvovali, ko smo slišali o teh uspehih, ko smo čuli s kakšnim ganljivim veseljem je bila sprejeta naša opera in naši igralci. Naši ljudje si tega kar niso mogli predstaviti, da bodo slišali in na Reki. Kdo se še ne spominja velikanskega uspeha tega kulturnega nastopa? Tudi mi smo čust

veliko in še mnogo ljudi, ki bi radi videli slovenske igralce, so od vseh strani prihajale želje, da bi predstave ponovili. Dejansko so baže že začeli s pogajanjmi, ki so pa kmalu padla v vodo. Kako velik je bil uspeh, jasno priča to, da je prešla ljubljansko perla iz Trsta več ponudb, da bi podaljšala gostovanje. Ravnatelj reškega gledališča je tudi prišel prosit za gostovanja na Reki. Kljub temu, da je italijansko ministvo izdalo slovenskim igralcem dovoljenje, da smejo ostati v Jul. Krajini do 30. junija, ni bilo z nadaljnjimi predstavami ničesar. Ljubljanski operi ni bilo mogoče podaljšati pogostovanja iz tehničnih razlogov.

Z uspehi je lahko ljubljanska opera nad vse zadovoljna, pa je lahko tudi zaradi tega, ker je pokazala našo visoko gledališko umetnost izven meja in tudi tam, kjer so še do nedavnega omalovaževali našo najpriprostejšo pesem.

MILITARIZIRANJE ALBANJE

Rim. — Pot maršala Badoglio v Tirano je imela za svrhu, da v Albaniji izvrši reorganizacijo vojske. V Albaniji se bo osnovalo italijansko vrhovno poveljstvo z dvema vojnima zboroma sestavljenima iz skupnih 6 divizij. Od teh divizij bo bila ena motorizirana. Namesto dosedanjih 40.000 bo Italija imela v Albaniji od sedaj naprej 80.000 vojakov. Od 3 milijard lir, katere je italijanska vlada namenila Albaniji je ena milijarda lir določena za zgradbo novih strateških cest.

IDRIJČANI V LJUBLJANI

Ljubljana, junija 1939. — Idrijčani se pridno gibljejo. V četrtek 1. junija so imeli drugi sestanek, ki je bil odlično obiskan. Tudi na tem sestanku smo slišali lepe zanimivosti iz idrijske doline. Lado Božič je namreč predaval: "Idrija, žarišče botanične vede". Pokazal nam je Idrijo s popolnoma nove strani in ugotovil, da pomeni Idrija začetek botanične vede kranjske dežele. Živeli in delovali so v Idriji botaniki svetovnega slovesa kakor Scopoli, Hacquet, Freyeri in drugi. Poleg teh pa je tudi Idrija sama dala več odličnih in svetovnih znanstvenikov na tem polju, kakor je bil predvsem Hladnik. Bogata flora idrijske doline pa je privabila neštete ljubitelje cvetlic. Med njimi je omenil saškega kralja Friderika Avgusta.

V nedeljo za tem so priredili Idrijčani izlet na Vrhniko. Udeležba je bila zelo lepa. Po prihodu vlakov so se podali z rojaki na Vrhniko pred Cankarjev spomenik. Na spomenik so položili zlat venec z napisom: Idrijčani — Cankarju. L. Božič pa je imel kratek nagovor. Nato so obiskali Cankarjevo rojstno hišo v Klanecu, se vpisali v spominsko knjigo in pohiteli preko Sv. Trojice v Močilnike in k izvirov Ljubljaniče.

Po kosilu je bil izlet na razgledni stolp na Planini, kjer je izletnike sprejel in pogostil bivši župan in poslanec, lekarnar Hočevnar, za kar so mu izrekli javno svojo zahvalo. Po povratku na Vrhniko se je razvila pristrčna zabava s plesom, ki je trajala do odhoda zadnjega vlaka. Navzoči so bili tudi številni idrijski prijatelji ter idrijski rojaki iz Vrhnike in Logateca.

Tradicionalni in 431 praznik sv. Ahacija so Idrijčani proslavili v četrtek 22. junija z mašo, ki jo je daroval njihov rojak, katehet Janez Pivk v kapeli frančiškanske cerkve ob lepi udeležbi idrijskih rojakov. Med mašo je imel tudi lep nagovor o pomenu tega praznika za Idrijo in Idrijčane. Zvečer pa so se sestali na prijateljskem sestanku, v gostilni pri Kajfežu.

Glavna proslava tega dne pa je bila v nedeljo 2. julija kot stara prireditve na "Zemlji" in sicer pri Tičku na gričku. Prireditve je pričela ob 16. in je trajala do zgodnjih jutranjih ur. Spored je bil tako bogat in pester, da je zadovoljil vse, stare in mlade, moške in ženske.

ITALIJANSKO LJUDSTVO SE BOJI ZA SLADKOR

Te dni so italijanski listi prinesli na vidnem mestu sledečo notico: "Že nekaj dni sem je povpraševanje po sladkorju s strani konzumentov zelo naraslo znatno nad povprečnostjo in to zaradi raznih glasov o nekem pomanjkanju sladkorja po vsej državi. Ti glasovi so se razširili posebno po deželah, ki imajo največjo potrošnjo (Ligurija, Piemont, Lombardija, Toskana, Lazio, Kampanija).

Ti glasovi so popolnoma neupravičeni, ker je bil Narodni svet producentov sladkorja pooblaščen, da uvozi iz Češke zadostno količino sladkorja za pokritje sedanje sladkorne kampanje in za pokritje vseh potreb do naslednje kampanje 1939-40, ki se bo pričela 1. avgusta. V tej kampanji bo proizvodnja sladkorja nad vse zadostna, da bo lahko pokrila vse potrebe države do 31. julija 1940."

HRVATSKO VPRAŠANJE IN UKREPI PROTI DR. STOJADINOVICU

Z odhodom predsednika vlade in notranjega ministra Dragiša Cvetkovića na Bled in predsednika senata g. dr. Korošca v Begunje, se je samo vse politično delo zadnjega časa preneslo na Bled. V Beogradu samem je še vedno večina ministrov. Tudi voditelji posameznih političnih skupin se mude še vedno v Beogradu in še nič ne mislijo na počitnice. Vse čaka na rešitev hrvaškega vprašanja. Vse pričakuje in razmerna mirno spremlja dogodke, ki se odigrajajo na Bledu. Vsi samo žele, da bi čimprej prišlo do objave končnih odločitev. Razne preuranjene in netočne vesti niso imele svojega učinka.

Tukajšnja politična javnost je zadnje čase seveda z veliko pozornostjo spremljala notranje boje v JRZ, ki jih je započel dr. Stojadinović s svojimi poslanci in senatorji proti sedanji vladi in njenemu predsedniku Dragiši Cvetkoviću, in dr. Korošcu v senatu. Narodni skupščini in politični organizaciji sami. Če bi se bila ta borba vodila na kakem čisto notranje-strankarskem vprašanju, ji javnost gotovo ne bi pripisovala kakve večjega pomena, kajti taki povišani so v našem notranjepolitičnem življenju bili precej pogosti ter jih

je imela v svojih vrstah skoro vsaka politična skupina. V JRZ je bil položaj čisto drugi ter se v njej ni vodila borba zato, da se iz stranke pomečijo nezaželjene osebe samo zato, da bi na njihova mesta prišli drugi ljudje ter v stranki zavzeli vodilna mesta. Osebnosti niso igrali prav nobene vloge.

Med sedanjo vlado, ki je sestavljena iz samih članov JRZ in med dr. Stojadinovićem ter njegovo skupino je prišlo do načelnih nesoglasij ter sta se obe skupini razšli na hrvaškem vprašanju, t. j. na vprašanju, na katerem je dr. Stojadinović padel, Dragiša Cvetković pa je prišel na površje. Na tem vprašanju je dr. Stojadinović mislil, da bo najlažje zrušil sedanjo vlado ter na tak način ustvaril težje politično stanje, da bi se lahko povrnil na izgubljeno mesto. Obenem bi se pa tudi istočasno maščeval nad ljudmi, ki so povzročili njegov padec.

Vodstvo stranke JRZ v nobenem primeru ni moglo in smelo dopustiti, da bi se gotov krog ljudi pričel igrati z najtežjim, še nerešenim notranjepolitičnim vprašanjem ter je radi tega moralo ne samo iz strankarskih temveč tudi iz višjih državnih interesov nastopiti proti vsem tem ljudem ter napraviti red v stranki, ki podpira sedanjo vlado v njenih naporih za rešitev hrvaškega vprašanja.

Iz teh razlogov je bil tudi sklican sestanek širšega in ožjega glavnega odbora stranke. Ker ga ni maral sklicati tedanji predsednik glavnega odbora dr. Stojadinović, prvi podpredsednik g. dr. Korošec je bil tiste dni bolan ter ga radi tega tudi ni mogel sklicati, drugi podpredsednik dr. Spaho je pa med tem umrl, ga je v imenu večine članov pozval na sestanek predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetković, kar so vsi člani enodušno odobrili.

Na setanku so bili sprejeti znani sklepi o odstranitvi dr. Stojadinovića in njegovih ljudi ožjega glavnega odbora in njihovi izključitvi iz stranke same. Iz širšega glavnega odbora so Stojadinovićeve ljudje izpadli že po preje izvršeni prenosni posameznih banovinskih odborov.

Odločni ukrepi vodstva stranke proti dr. Stojadinoviću in njegovi skupini so bili pozdravljeni v stranki, ker se je samo na tak način moglo ozdraviti nezno stanje in v strankine vrste povrniti red in disciplino. Večina poslancev, ki je podpisala znano Stojadinovićevo interpelacijo proti g. Dragiši Cvetkoviću, po nedeljskem sestanku širšega in ožjega glavnega odbora izjavlja, da so bili o namenih te interpelacije slabo ali celo napačno obveščeni in poučeni. Brezspojno se smatrajo za pristaje stranke po izvedemni šiščenju ter zagovarjajo potrebno edinstvo stranke.

Oster nastop vodstva JRZ proti dr. Stojadinoviću in njegovi skupini

je pozdravil tudi Zagreb in ostali hrvaški krogi, ki dobro vedo, da je prišlo do sporov v stranki samo radi politike sedanje vlade proti Hrvatom. Sklepe nedeljskega zborovanja so ti krogi vzeli na znanje kot nov dokaz odločnosti, s katero misli vlada nadaljevati svojo politiko napram Hrvatom in obračunati z vsemi nasprotniki mirnega in bratskega sodelovanja.

SESTDESETLENICA DR. VLADKA MAČKA

V nedeljo 16. julija so v Zagrebu zelo slovesno proslavili 60 letnico dr. Mačka. Dr. Maček bo 20. julija star 60 let. Obenem pa so posvetili tudi do Gospodarskega sloge. Na proslavo je prišlo več deset tisoč kmetov iz bližnjih krajev okoli Zagreba, od vseh strani Hrvaške pa so prišli zastopniki številnih društev, organizacij in ustanov. Slovesnost je bila v zagrebškem Maksimiru, kjer sta bili na slavnostnem prostoru postavljeni dve veliki tribuni; na eni so bili zbrani skoraj vsi dr. Mačkovi poslanci, na drugi pa konzuli ali zastopniki vseh konzulatov v Zagrebu. Na njihovi tribuni je bilo več tisoč tujih listov. Točno ob 10. se je pripeljal na slavnostni prostor zagrebški nadškof in hrvaški metropolit dr. Stepinac, nato pa za njim sam dr. Maček v spremstvu inž. Košutića. Ogromna množica je dr. Mačka navdušeno pozdravljala. Takoj nato pa se je začela slovesna služba božja, ki jo je opravil nadškof dr. Stepinac, z veliko asistenco. Nato je imel govor poslanec Milutin Majer, ki je orisal vso hrvaško zgodovino od začetkov pa do danes in pri tem posebno dolgo poveljeval zgodovino hrvaške vladavine ob Jadranskem morju. Ob tej obali je še danes polno spomenikov z vklesanimi napismi, ki pričajo, da je to hrvaška zemlja, nad katero so vladali vladarji hrvaške krvi. Omenil je še delo bana Jelačića, ki je osvobodil hrvaškega kmeta, obširno razčlenil delo dr. Starčevića in ob koncu zelo obširno govoril o delu bratov Radičev. Zaključil je svoj govor s čestitkami dr. Mačku za njegovo šestdesetletnico.

MUSLIMANI PROTI MEŠANIM ZAKONOM

Sklepanje mešanih zakonov med muslimani in drugoverci skuša omejiti muslimanska verska zajednica. Pred nekaj meseci je muslimanski verski poglavar izdal odredbo, v kateri pravi, da muslimanska verska zajednica ne bo priznala nobenega mešanega zakona. Zdaj pa je izdal pojasnilo, da bo verska zajednica priznala le še tiste mešane zakone, ki so bili sklenjeni pred objavo omenjenega odloka. Za nove mešane zakone pa mora dati dovoljenje sam reis el ulema.

KRALJ PETER II NA BLEDU

21. julija je kakor vsako leto prišel na Bled Kralj Peter II. da kakor vsako leto nekaj tednov ostane na Bledu na počitnicah. Ob prihodu na Lesece, kakor tudi na Bled kralj Peter je bil burno pozdravljen od našega, vladarski hiši Karadžorževićev udanega ljudstva. Kralj Peter II. stanuje v gradiču Suvorov ob blejskem jezeru, ter se med počitnicami bavi pred vsem s športom. Kakor vsako leto tako tudi letos je ob priliki obiska kralja Bled prenapolnjen z diplomatičnimi in političnimi osebnostmi, tako da lahko rečemo, da je Bled postal prestolnica Jugoslavije.

ANGLEŠKO ODLIKOVANJE PRINCU PAVLU

Ob priliki svojega obiska v Londonu pri angleškem kraljevskem paru je bil knez namestnik Pavle odlikovan s napvišjim odlikovanjem angleškega imperija, t. j. odlikovanje reda hlačne podveze. To je najvišji in najstarejši red na angleškem dvoru. Ustanovljen je bil že v 14. stoletju od kralja Edvarda III. ter je posvečen patronu angleškega naroda sv. Juriju. Vsako leto v Windsorju na dan sv. Jurija svečano proslave ustanovitev tega reda. Prvotno je nosilo ta red samo 25 angleških plemičev, razen angleškega kralja. Zdaj se red hlačne podveze izjemoma podeljuje tudi tujim vladarjem. Razen angleškega kralja so odlikovani z njim vojvoda Windsorski, vojvoda Kentski, italijanski, švedski, belgijski in romunski kralj, japonski cesar in nekaj angleških plemiških rodbin.

KONGRES GASILCEV V LJUBLJANI

V sredi avgusta se vrši v Ljubljani velik celodržavni kongres gasilcev. Že pred tem kongresom se vršijo po različnih krajih cele države pokrajinske gasilske prireditve. Tako prireditve je bila tudi 23. pr. m. v Kranju, kjer je govoril tudi minister brez portfelja Franc Snoj, ki je med drugim rekel: Gasilska organizacija šteje samo v Sloveniji 960 čet. Na vsako slovensko občino odpadejo povprečno 3 gasilske čete. Nad 30.000 članov gasilcev je udeleženo v gasilskih društvih v Sloveniji. Vsak 36 Slovenec je gasilec. Za slovenske gasilce je predstojeci kongres posebno važen. Samo iz Slovenije je prijavljeno na ta kongres nad 10.000 članov, 1000 naraščajnikov, mnogo samarijanov in nad 1000 narodnih noš. Gasilski kongres bo tudi mogočna manifestacija naše državne misli in državne skupnosti. Naše gasilske čete bodo v dnevih kongresa korakale z gasilskimi četami s Hrvaškega, Bosne in drugih delov države. Manifestirale bodo tudi za močno in složno Jugoslavijo, manifestirale bodo za našega kralja Petra II. in kraljevski dom. Te manifestacije bodo izpričale bratsko sožitje Slovencev, Hrvatov in Srbov, izpričale ljubezen do naše lepe, močne in složne Jugoslavije, bodo našim sosedom in vsemu svetu pokazale našo slogo in vsem našo moč.

NA BALKANU ZA POLITIKO POPOLNEGA MIRU

Balkanske države na vsak način želijo ostati izven trenj med obema evropskima taboroma velesil. Njihova želja je torej, da so zares nevturalne in da potem ohranijo do obeh taborov enake prijateljske odnose in enake gospodarske zveze. Da je to načelo veljavno za zunanjo politiko Jugoslavije, je bilo zadnje čase dovolj jasno naglašeno. Isto načelo je izpovedala tudi Bolgarija. Enako politiko želite voditi tudi Romunija in Grčija. Na balkanskem prostoru so diplomatične fronte torej mirne.

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU" kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravnosti tudi za svatbe. Rojakom se priporoča lastnik EMIL ŽIVEC Osorio 5085 — La Paternal

Ana Chrpova
Slov. babica
dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.
ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182


AKO HOČITE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA
zatecite se k
Dr. A. GODEL
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMSKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
Ženske bolezni, bolezn maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti ra pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni
ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.
GOVORI SE SLOVENSKO
CALLE CANGALLO 1542

Empresa "Premier"
Avda. DE MAYO 1035 - 5º Piso
U. T. 38 - 3564
Construya ó Refaccione su casa
Pagaderos en mensualidades.
Hipotecas de 1 a 30 años.
Capital ó Provincia.
Trámites rápidos

V DAR DOBITE
na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah.
Atelie MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1325
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

KROJAČNICA MOZETIČ
Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!
O S O R I O 5025 (Paternal) — Buenos Aires



Interesi tržaške luke

Dr. Carlo Perusino, komisar javnih skladišč v Trstu, je objavil v znanem gospodarskem listu "Il Sole" splošen pregled na situacijo z ozirom na interese tržaškega pristanišča. Spremembe v Srednji Evropi so znatno vplivale na Trst in njegovo trgovino, ki so jo povsem spremenile. Trst je bil vrata v svet za Avstro-Ogrsko, ki je skozi njegovo pristanišče pošljala v svet svoje pridelke in izdelke ter uvažala vse kar je potrebovala. Po vojni je še nekoliko tega zaledja ostalo. To so bile Češkoslovaška, Avstrija in Ogrska. Danes prvih dveh držav ni več in tržaška luka je utrpela velike spremembe. V naslednjem podajamo njegova izvajanja.

Proglasitev češko-moravskega protektorata se je direktno odražala na razvoj tranzitne trgovine v Trstu. Tranzitna trgovina je za Trst tipična, ker leži njegovo pristanišče na najsevernejši točki Jadranskega morja. Trstu je določeno zaradi tega mesto posredovalca za pomorsko trgovino široke zone Srednje in podonavske Evrope. Velika Nemčija je globoko posegla v politično konfiguracijo in spremnila inozemsko zaledje Trsta. Ti dogodki so ga postavili pred novo orientacijo in popolnoma nove razvoje, ki so in bodo znatno spremenili strukturo tranzitne tr-

SPORAZUM MED HRVATI IN SRBI

Kdaj se bodo Hrvati in Srbi spravili ter sklenili in podpisali sporazum, se še ne ve. Gotovo je, da so se merodajni vladni krogi z ministrskim predsednikom Cvetkovićem na čelu z dr. Marčom kot predstavnikom hrvatskega naroda sporazumeli v glavnih načelih, po katerih naj bi bil sporazum zgrajen, podrobnosti pa se še razpravljajo in strokovnjaki proučujejo, kako bi se sporazum tudi tehnično pravilno sestavil. To je potrebno zaradi tega, da bi sporazum predstavljal nekaj trajnega in tako skrbno sestavljenega, da pri njegovi izvedbi ne bodo nastajali med Srbi in Hrvati novi spori. Čisto naravno je, da zadaja največje težave vprašanje, kako potegniti mejo med pravno oblastjo hrvatskih dežel, ki bodo tvorile v sestavi države politično in gospodarsko samoupravno enoto, ter med srbskim delom države, ker se pač ni mogoče temu izogniti, da bo pri še tako dobro proučeni razmejitvi nekaj Srbov ostalo v hrvatsko banovini, nekaj Hrvatov pa v srbskem delu države (to se pravi v bosanskih krajih). Vprašanje je tu, ali sta se obe stranki že popolnoma sporazumeli o političnih pravicah in delokrogu državne celote in o zakonodajnih samoupravnih pravicah in nalogah hrvatske banovine, ali pa kakor se bo že hrvatski del države imenoval. Zaradi tega se zdi, da imajo prav oni, ki pravijo, da teh stvari ni mogoče dovršiti v par dneh ali tednih, ampak da bo mo stali pred dovršenim sporazumom najbrže šele v več ali manj pozni jeseni. Da pa se to vprašanje ne more in ne sme preveč odlašati, to priznavajo vsi, ker na to silijo, razen notranjepolitičnih razlogov, politični položaj v Evropi, v katerem se odnošaji med obema evropskima tabarima zaostrejuje tako, da se bo usoda Evrope kmalu odločila, bodisi na stran miru, kakor vsi upamo, bodisi na stran vojne. Na vsak način mora naša država biti zelo močna in notranje složna, da bo mogla naša država, ki se nahaja na eni najbolj važnih točk Evrope položiti v tehnično svojo važno besedo in zato imata oba evropska tabora enako veliko razloga, da se razmere v naši državi končno ustalijo v smislu polne sloge Jugoslovanov.

govine. Pomorska trgovina (uvoz in izvoz) je znašala preteklega leta 3.380.866 ton in je s tem skoro dosegla vrhunec iz l. 1913 (3.449.729 ton), ki je pomenil maksimum gospodarskega in trgovskega razvoja pred svetovno vojno.

Toda omeniti moramo, pravi pisec, da ta zavirljiv rezultat ne prihaja od povečanja trgovine z inozemskim zaledjem, ki je v znatnem upadanju, temveč je produkt ogromnega avtarhičnega napora, ki ga izvršujejo krajevne industrije. Treba je pogledati detaljno elemente tržaške trgovine po statističnih kriterijih, kot to delajo severno-evropske luke. Podatki za dve leti nazaj so sledeči:

Uvoz:	1938.	1937.
	v tisočih ton	
Premog in rude	903	606
Mineralna olja	628	614
Žito	245	74
Razno blago	631	765
	2.407	2.059

Izvoz:	1938.	1937.
Premog in rude	87	127
Mineralna olja	165	126
Razno blago	707	862
Žito	12	7
	971	1.122

Skupaj 3.378 3.181

Mogočen polet, ki ga je povzročila avtarhična politika preteklega leta na področju kovinske, mehanične, siderurške, ladjedelne in letalske industrije in prispevnaje Trsta k avtarhični bitki, vse to je znatno povečalo trgovino v tržaški luki, trgovino, ki ima industrijski karakter. Koliko prispeva Trst k avtarhični bitki, naj bodo pri tem omenjeni samo plavži in jeklarne v Šklednju, ki bodo v kratkem zmogli že 200.000 ton litega železa na leto. To je četrtnina celotne italijanske produkcije litega železa v l. 1937. Razevit nove

in stare petrolejske industrije je pripomogel k zmanjšanju izvoza tujih deviz za končne produkte, ki so jih prejje uvažali v veliko večji meri. Ladjedelnice predstavljajo največjo industrijo te vrste ne samo v Italiji temveč tudi na svetu in njihovo delovanje je sedaj znatnejše, ker izdelujejo ladje tudi za inozemstvo, kar spet v veliki meri pripomore k avtarhiji. Tovarne olj, ki so bile zgrajene za izdelavo olja samo iz semen bogatih z oljem, so se sedaj specializirale tudi v dobavi olja iz manj bogatih semen kakor so paradiznikova semena, sončnice, grozdna semena, itd. To izrabljanje domačih surovin je popolnoma v okviru avtarhije, kar znatno prispeva k pokritju domačega trga. Zaradi tega so se številke teh postavk znatno zvišale v preteklem letu, tako n. pr. premog in mineralna olja, semena, kar je šlo vse za uporabo krajevne industrije, medtem ko so znatno padle postavke raznega dragocenega blaga, ki predstavljajo temelj tržaškega tržišča.

Razno blago je pravi indeks trgovskega prometa. Ta važna kategorija je z ozirom na l. 1937 padla za 288.245 ton (to je za 17,7 odstotkov manj). To zadeva uvoz kakor izvoz v skoro enaki meri. Ta odstotek zmanjšanja je zelo pomeben in ga je obutiti z ozirom na pomen, ki ga igra postavka raznega blaga v tržaški transportni trgovini. Kakšni so vzroki tega padea? Treba je predpostaviti, da 80 odstotkov trgovine z raznim blagom predstavlja tranzitno trgovino z inozemstvom (za in v inozemstvu) tržaškega zaledja preko italijanske meje in da vzroki ne leže v italijanski trgovini. Padeč tržaške tranzitne trgovine je posledica zmanjšanja pomorske trgovine in predvsem zaradi zmanjšanja izvoza iz Nemčije, podunavskih držav in zaradi sprememb v Srednji Evropi. Največjo izgubo je zabeležila tranzitna trgovina z Avstrijo in Češkoslovaško. V l. 1938 se je zmanjšal izvoz za 55 odstotkov to je za 195.596 ton in najbolj prizadeta je bila trgovina z lesom, celulozo, papirjem, cin-kovnimi rudami, umetnimi gnojili, steklom in ostalimi tipičnimi avstrijskim produkti. Sicer pa se je zvišal uvoz v Avstrijo za 95.991 ton (za 23,6 odstotkov) toda le zaradi silno velikih količin žita ter povečanega uvoza kromovih in železnih rud, oljnatih semen, premoga, sadja in zelenjave. Toda v istem času so zabeležili znaten padeč pri uvozu surovega bombaža, bakra, kavčuka, jedilnega olja, riža, žvepla, kož, kave in umetnih gnojil, vse kar je prej tvorilo tradicionalni del trgovine tržaške luke.

Zelo nejasna je situacija glede Češkoslovaške. V zadnjem tromesečju 1938. je padel izvoz za 49,9 odstotkov. Najbolj je padel izvoz celuloze, železine, hmelja, kuhinjske posode, stekla in steklenih izdelkov, pletenin, tekstilnega blaga itd. Uvoz pa je padel celo za 61,4 odstotkov zaradi znatnega zmanjšanja tranzita surovega bombaža, kavčuka, jute, riža, tobaka, kave, poljedeljskih pridelkov. Te izgube so kompenzirane

uvozom sadja in zelenjave. Sedanja politični dogodki so še preveč blizu, da bi mogli preceniti njih vpliv. Tranzitna trgovina z Nemčijo mora biti gledana s treh vidkov. Z gospodarskega stališča je pomembno, da izvoz lesa, celuloze, železnice, ki so bili glavni del tržaške trgovine, je v glavni meri absorbiral Reich. Tovarne olj obkrobujejo priključene države, ki so prej uvažale olje preko Trsta. Tekstilne tovarne dobavljajo surovine od rugod, ker je za Nemčijo ceneje. Omeniti je treba tekstilije z umetnimi surovinami. Drugo je vprašanje valute, ki more v mnogočem vplivati na trgovino. Kot tretji problem so železniške tarife ki se zaenkrat še niso spremenile. Tranzitna trgovina z Nemčijo je glavnega pomena za Trst. Sedaj 70 odstotkov trgovine te vrste z inozemstvom odpade na Nemčijo, 8 na Slovaško, 12 na Ogrsko, in 10 na Jugoslavijo in ostale države. Teh 70 odstotkov predstavlja 1.200.000 ton, ki bodo ostale za Trst čeprav je privlačna sila nemških luk močnejša.

Naslednja tabela nazorno predloži gibanje tržaške trgovine v zadnjih dveh letih po pisčevih razlaganjih:

(Prva številke pomenijo količino v tonah za leto 1938. Številke v oklepajih pa količino za leto 1937. Zadnje številke pa povedo razliko v odstokih. — Op. ur.)

Prihodi: Avstrija	160.146	(355.742)	-55,0;
Češkoslovaška	252.821	(265.875)	-4,9;
Nemčija	41.940	(44.962)	-6,7.
Odhodi: Avstrija	502.252	(406.261)	+23,6;
Češkoslovaška	144.523	(169.947)	-15,0;
Nemčija	55.214	(51.937)	+6,3.

Po dvajsetih letih, zaključuje pisec, odkar je padla Avstro-Ogrska, se Trst nahaja ponovno pred politično neurejenim zaledjem in tržaško tržišče bo pod ljubeznivo pomočjo fašističnega režima znalo s svojo bojevniško in trdno voljo premagati tudi nove težave, da bi se napolnilo k vedno boljši bodočnosti.

Iz omenjenega članka moremo zaključiti sledeče: 1) da je v znatnem upadanju trgovina, ki je bila karakteristična za Trst in najbolj donosna t. j. tranzitna trgovina lesa, celuloze, žel. izdelkov, kave itd. — 2) da je zaradi političnega momenta ostala in se celo začasno povečala tista trgovina, ki ni karakteristična za Trst. — 3) da se je povečala trgovina, ki gre na rovaš avtarhije t. j. zaradi povečanja domače industrije (ladjedelstvo, premog, rude mineralna olja). — 4) da je bodočnost Trsta negotova in da se mu bo treba boriti za tranzitno blago še v večji meri nego se je prej. — 5) da se je silno povečal vpliv Nemčije od katere je v mnogočem odvisna tržaška luka.

Z druge strani se nadajo tržaški krogi, da bo mogoče pritegniti Nemčijo, da bi izvažala sladkor, odkar je zavzela Češkoslovaško in s katero poseduje sedaj silno sladkorno industrijo. L. 1937. je Češkoslovaška izvozila skozi Trst 650.000 kvintalov sladkorja. Iz gotovih virov so doznali, da misli Nemčija še povečati to industrijo in izvažati sladkor v

dežele Sredozemskega morja. Zatrjujejo, da so dobili zagotovila, da bo Nemčija izvažala sladkor za ta tržišča samo skozi Trst. Logično je, tako pravijo, da se bo Nemčija poslužila Trsta zaradi političnega prijateljstva in zaradi tarifnih olajšav, ki jih uživa češko-moravski bazen. Marsikdo se je bal, da bo češki sladkor šel skozi Hamburg zaradi valutnih ozirov. Tržaški krogi so dobili zatrdila, da se to ne bo zgodilo, temveč da se bo češki sladkor izvažal še nadalje skozi Trst in da bodo isto storile celo bavarske sladkorne industrije.

ITALIJSKE IZGUBE V ABESINIJI

Po italijanskem uradnem poročilu je padlo, odnosno umrlo od leta 1935 pa do maja meseca 1939 leta, 4861 mrtvih, od teh je takoj obležalo mrtvih 1632, 207 jih je pozneje umrlo za v bojih dobljenimi ranami, 30 je pogrešanih, 292 vojakov pa je umrlo radi raznih boleznih. O ranjenih, ki so ostali živi in pohabljenih poročilo ne govori. Tudi ne pove koliko je bilo do sedaj ubitih in ranjenih delavcev in kolonistov. Miru v Abesiniji še vedno ni in ga ne bo, čeprav italijanske oblasti nastopajo proti domačinom tako kakor Italijani pač znajo — s streljanjem. Pred mesecem so bili Italijani izgubili 7 vojakov, med temi 2 častnika, ki so pali v bojih z domačini. Količina je bilo ranežnih, ni povedano.

Za kratek čas

Večna ločitev

Zakonec Sirec sta se spet sprla. Ona: "Grem domov k svojim starcem in potem je med nama za vedno konec, da veš!"

Žena začne pospravljati svoje stvari, mož pa je miren in ravnodušno položi na miro dva kovača. Žena opazi denar in pravi: "Čemu to?" Mož: "Za avtobus domov."

Ona: "To je premalo! Kje je pa denar za nazaj?"

Najstarejši poklic

Neki kirurg, arhitekt in diplomat so se razgovarjali o tem, kdo izmed njih opravlja najstarejši poklic. "Ko je Bog ustvaril žensko", je menil zdravnik, "je vzel rebro iz Adamovega telesa. Izvršil je operacijo, torej je zdravniški poklic najstarejši."

"Nikakor ne", je odvrnil arhitekt. "Svet je ustvaril iz kaosa. Torej je poklic arhitekta še starejši." "A kaos", je vzkliknil diplomat, "smo povzročili mi!"

Letovišcar in gostilničarka

V gorsko vasico pride zvečer izletnik. V vaški gostilnici dobi prenočišče. Preden leže spat, postavi čevlje zunaj pred sobna vrata, da bi mu jih čez noč očistili. Ko pa zjutraj vstane, vidi, da so čevlji še vedno blatni. Jezen pokliče gostilničarko in jo nadere: "Čemu pa, mislite, sem postavil čevlje pred vrata?"

Gostilničarka: "Hm. Saj smo tudi sami to ugibali. Naposled je pa moj mož dejal, da ste bili najbrž pijani."

Rdeč nos

Jaka Pipa ima nos rdeč kot paprika. Pa mu reče nekoč sosed: "Jaka, pa ti ni nos pordeč, ker piješ samo vodo?"

Jaka: "Kajpak da ni. Ampak veš, enkrat sem pa vendar eno leto pil samo mleko."

Sosed: "Eno celo leto? Ni mogoče!"

Jaka: "Je, je mogoče. A takrat sem bil — dojenček."

Poslušajte se
PREVOZNEGA PODJETJA
"Expreso Gorizia"



Franc Lojck
VILLARROEL 1476
U. T. 54 - 5172 — 54 - 2094

OBISČITE KROJAČNICO
Leopolda Ušaj



kjer dobite najboljši "Peramus", obleke in obleke za ženske (Traje sastre)

GARMEN-DIA 4947
Bs. Aires, Paternal

Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost.
REVMAZEM: kila, nadua, gota. Šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
CREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GELO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.—
PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.
OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

KROJAČNICA
"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdelujem obleke po najnovejši modi — V zalogi je tudi velika izbira vsakovrstnega blaga.

Cene nizke.

Za obilen obisk se priporoča rojakom

STANISLAV MAURIČ
TRELLES 2642 U. T. 59 - 1232




slovenska tovarna
mozaika

Velika izbira granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del

Albert Gregorič
J. Pedro Varela 5233
U. T. 50 - 5383
Villa Devoto Buenos Aires zasebno J. P. Varela 5130

NEKAJ UTRINKOV

Svetogorski zvonovi prav milo pojó.

Kako bi jih le človek slišal? Da. Prav zares. Marsikdo si želi tega. Morda nam bo pa še kdaj dano, kaj se vam zdi!

Ej, ne vem. Sem že prestara, je rekla oni dan stara mama Vidčeva, ki živi doli v San Miguelu. Kaj jih bom reva slišala. Na to pa res ne računam. Sem že preveč stara.

Na našo slovesnost 20. avgusta boste pa prišli, kajne mama!

Rada, kdo rajše kot jaz, pa se bi gotovo zgubila. In tudi malo daleč je od tukaj. Če bom mogla, bom pa šla. Oh in kako rada. In Sveta gora! Kako lepo so peli tam zvonovi. Prav domov smo jih slišali...

Kako? V Marijino Celje, v Nekovo so se tudi slišali zvonovi od Svete Gore. Pa kako lepo jih je bilo slišati!

Sem mislil da je Nekovo bolj daleč.

Oh, saj je daleč. Do Kanala je bilo eno uro. Od tam naprej na Sveto Goro pa 4 ure. Vsako leto je šla iz Kanala procesija. Ob 4 zjutraj že se je vzdignila procesija. Oh, kako je bilo lepo. In kako lepo se od nas na Sveto Goro vidi. Vsak dan sem jo gledala, tako je menila mama in utrnila se ji je solza... Ne bom je videla več!

Pri nas doma, tako je nadaljevala žena, imamo še prav poseben spomin na Sveto goro. Veliki oltar naše farne cerkve v Marijinem Celju nad Kanalom je bil nekoč veliki oltar na Sveti gori, tako pravijo ljudje.

Se že spominim, da sem o tem že čital. Ko je cesar Jožef pred 150 leti zatrl božjo pot na Sveti gori in dal cerkev porušiti, so bili vsi oltarji razprodani. Od takrat mora biti tudi vaš oltar.

In lep je, tisti naš oltar. Kar solza se je utrnila mami... O ljuba Mati božja svetogorska, prosí za nas, je še vzdihnila in je hitela domov, da je ne bi zmagal jok, pa tudi njeno delo jo je že klicalo.

Da, kaj si mislite, je pravil Zelnik Jože, ki je doma iz Kostabone pri Kopru. Jaz sem bil mežnar in sem na marsikateri zvon zvonil. Dolga leta sem imel doma tako delo. Ali poznate vi dekana Škrbca?

Škrbca, ki je za župnika v Kranju na Gorenjskem?

Da njega. Tam nekje mora biti, to vem. Njegov stric je bil za župnika

tudi pri nas. In oni Škrbec, ki je sedaj v Kranju, je imel novo mašo v Kostaboni.

Podobno je, da poznate vi gospod Zadnik vse primorske duhovnike. Gotovo ste poznali tudi Andreja Gabrovška, ki je bil za kaplana v Hrušici in v Podgradu.

Kako ga ne bi poznal. Pozneje je šel v Trst in je bil za slovenskega kaplana v Rojanu, kjer je bil župnik Jurica.

Marsikaj mi je še povedal mož. Nazadnje sva prišla tudi na to, kako sem jaz z Andrejem Fabrovškom romal na Sveto Goro, kar je bilo pred 11 leti, ko nova cerkev še ni bila čisto dograjena.

Da, na Sveto Goro! Kdo ve kolikokrat sem bil že tudi ja gori, je pripomnil Zadnik. Zvonil sem že na stari zvon, pa tudi na novega. Celo s tem se ponašam, da sem bil jaz prvi, ki se spogledal novi zvon. Tudi tedaj, ko so nesli nazaj Marijino podobo, ki je bila med vojno kot begunka v Ljubljani pri frančiškanih, tudi tedaj sem bil zraven. Veliko ljudstva je bilo tedaj gori. Kdo ve, če bodo letos za 400 letnico spravili gori toliko ljudi kot jih je bilo ono leto.

Pa se imam tudi jaz s čim pohvaliti, je pristavila Bandeljnova gospa, doma iz Gabrovice. Moj oče je pa novo cerkev zidal. Prav velikokrat nam je pravil o tem. In kolikokrat sem jaz sama šla na Sveto goro!

Oni dan sem hodil po Tropezu. To je že znano, da je doli večje število naših družin. Ko sem stopal po že znani poti, sem opazil, da je spet zrastle nekaj novih hiš. Pozanimal sem se pri rojakih, če jim je znano kaj o teh novih ljudeh.

Da. Slovenci so, tako so vedeli. Ko sem poklical, mi je prišla naproti ženska z domačim obrazom.

Oni dan sem hodil po Tropezu. To je že znano, da je doli večje število naših družin. Ko sem stopal po že znani poti, sem opazil, da je spet zrastle nekaj novih hiš. Pozanimal sem se pri rojakih, če jim je znano kaj o teh novih ljudeh.

Da. Slovenci so, tako so vedeli. Ko sem poklical, mi je prišla naproti ženska z domačim obrazom.

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in vedno dobro elegantno oblačeni

Pridite v krojačnico "Gorica", kjer boste postreženi.

FRANC LEBAN
UL. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)



Tudi dete v njenem naročju je bil pravi slovenski otrok, toda fantek poleg nje je bil vse druge polti. Zato sem bil kar negotov.

Začudila se je žena mojemu pozdravu in ga po slovensko vrnila.

Pogovor je nanesel na Sveto goro. Kako dobro jo poznam, je menila žena. Vsak dan sem jo videla, vsak dan poslušala zvon. Saj sem iz Grgarja doma. In še več. Celo malto sem nosila, ko so novo cerkev delali. Prav v stolp sem jo tudi nosila. Kolikokrat sem hitela iz Grgarja na Sveto goro in zvečer nazaj.

Pa še nekaj imam s Sveto goro. Tudi krščena sem bila v tisti cerkvi, seveda v stari.

Kje smo pa sedaj Tukaj le v tej le mali bajtici.

In tale je tudi vaš, tale fantek?

Tudi. Je podoben bolj očetu kot materi.

Ali vaš mož ni Slovenec?

Ne. Italijan je. Prav iz južne Italije. Tukajle naši sosedje so tu Slovenci in tudi iz Grgarja, izpod svetogorskega zvona, ki že kar ne verjamem, da ga bomo še kdaj slišali.

Letos pa posebno lepo poje, ko slavi Sveta gora 400 letnico, tako sem povedal in pozdravil tudi sosedo, ki se je prav tedaj prikazala.

Štiristoletnico? Sta se začudili. Nič nisva vedeli.

Sedaj vesta. Eno slovesnost smo že imeli 18. junija, je bilo to na Paternalu. Tukajle tisti dan, ko so tudi na Sveti gori slavili 400 let odkar se je Marija prikazala Urški.

Pa bomo imeli še eno slovesnost. Veliko veselico, ki bo 20. avgusta v neki veliki dvorani. Takrat pa le pridite kaj zraven!

Če bo mogoče, kako da ne. Bomo videli.

In takrat boste videli pa tudi film. Pravi resnični film s samimi slovenskimi obrazi, ki smo ga napravili takrat, ko je bila 400 letnica na Paternalu. Tako lepo je bilo in bo vse še enkrat zaživelo pred očmi.

Prav radi verjameva, da bo lepo in prav radi bi prišli in tudi bomo prišli, če bo le kako mogoče. Torej le pridite. Na svidenje! Janez Hladnik

CERKVENI VESTNIK

13. avg. Maša na Avellanedi za Kato Ritoper. Molitve na Paternalu.

20. avg. Maša na Paternalu za Ivano Gregorec.

Molitve se ne vrše. Vsi pa ste povabljeni na veliki festival, ki se vrši v dvorani Azcuenaga 158, z začetkom točno oz 15 uri.



S prizora "Dve materi", v dvorani zavoda San José

Festival za 400 letnico Svete Gore

20. avgusta bo kar hitro. Zato je pa že tudi čas, da malo razložimo, kako bo.

Prireditve bo deloma slovenska deloma španska.

Slovenska bo otroška igrice v dveh dejanjih, deklamacije in petje, španska bo pa dramatizacija svetogorske legend, katero bodo predstavljale deklice v narodnih nošah. Igra ima tri slike, ki bodo podale nekaj potrebnih stvari, da bo izvajanje podalo kar najdovršenejši utis.

Posebno zanimiva točka programa bo film. Sami svoje lastne obraze bomo srečali in svoje znance bomo videli, kako se kretajo. To bo pač senzacija.

Pa nam je obljubil dr. Berisso, da bo tudi to pot snemal film. Tako bomo imeli spet za naprej lep spomin, ki ga bomo pozneje tudi domov poslali, da bodo naše obraze tudi doma videli.

Ker je vstopnina tako nizka, da jo bo lahko vsak zmož, se boste pač radi potrudili na to lepo prireditve.

Ob tej priliki bo tudi srečanje z lepimi dobitki. Poskrbljeno bo tudi za lačne in vse prav poceni.

KJE BO PRIREDITEV?

Na Azcuenagi 158. Ta ulica je na višini Rivadavie 2400. Tja se lahko pride s katerimkoli vozilom po Rivadaviji in Corrientes. Iz Plaza Once je treba iti 4 kvadre po Bart. Mitre proti Pl. Mayo. Na Subteraneo La-

croze je postaja Pasteur, na Subt. Anglo je pa Alberti.

Med odmori bo igrala godba slovenske motive.

Program prireditve

20. avgusta

V salonu na ulici AZCUENAGA 158

1. Pozdrav.
 2. V kraljestvu rož. Otroška igrice v 2 slikah.
 3. Zbor Slov. Doma poje nekaj pesmi.
 4. Dve deklamaciji.
 5. Ples rož, simboličen prizor.
 6. Film iz proslave 400-letnice na Paternalu.
 7. Zapateo.
 8. Poje zbor Slov. Doma.
 9. Zgodba Svete gore, igra v treh slikah.
- Vstopnina 50 centavov. — Čisti dobiček za slov. šolo. Začetek točno ob 3 uri pop.

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK

Marcos Sastre 4363
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljenec

Nadaljevanje 150

Stari Cristis in njegova nečakinja sta molila, njegov glas pa je postajal vedno bolj tih, dokler ni naposled popolnoma umolknil.

Krista je zaihtela, ker je mislila, da je ded že mrtev.

Starec pa se je še enkrat dvignil, kakor da bi se hotel osvoboditi koščenih rok neusmiljene smrti in vzkljnil:

— Izogiblji se, izogiblji se, Krista, — diamantnega jezera!

Potem pa je omahnil na blazine, — tokrat se Krista ni zmotila, — stari Cristis je bil mrtev.

Kristina žalost je bila neskončna. Celo noč je bila pri svojem mrtvem dedu.

Naslednjega dne pa je jela premišljevati, kako bi ga pokopala.

Pred hišico se je nahajal majhen vrtec, katerega je uredil stari Cristis, posadil je evetlje in napravil uto, po kateri se je vzpenjala divja trta.

Starec je bil najrajše v lepi uti, v njej je mnogokrat kramljal s svojo nečakinjo in ji pripovedoval.

Tam naj počiva.

Mlada deklica je šla takoj na delo, — čeprav delo ni bilo lahko, — je Krista dvignila deske in izkopala pod njimi grob.

Z nemalim naporom je položila deda v izkopano jamo in ga zasula z zemljo. Ko pa je bila s tem delom gotova, je položila na grob kito divjih vrtnic.

Tako je počival stari Cristis, — počival je po strašnih dogodkih in preizkušnjah svojega življenja, valovi diamantnega jezera pa so mu šepetali uspavanko.

Sedaj je bila uboga Krista popolnoma sama v svoji hišici, postalo

jo je strah.

Doslej se ni nikdar bala, sedaj pa ji je bilo pri sreči tako čudno tesno.

Njen stari ded se je torej zmotil, ko ji je zahteval, da samota razprši bojazen. Mar bi ne mogli priti razbojniki in napasti njene majhne hišice, kaj pa, če bi nekega dne srečala kakšno krvooločno žival?

V gozdu je bilo polno kač. Kaj, če bi jo nekega dne pičila strupena kača? Kdo bi ji pomagal, če bi zbolela?

Krista ni mogla več premišljevati. — Dušo ji je prevzelo neskončno hrepenenje.

Hrepenela je po človeku, po človeškem obrazu, vseeno bi bilo, če bi bil moški ali ženska, starec ali mladenič — bilo ji je strašno, ker je morala vedno biti tako sama.

K obali diamantnega jezera ni nikoli šla, bežala je pred njim, kakor pred grehom.

Mar je ded ni na to posebej opozoril, mar je ni rotil naj ne hodi tja? V hiši je imela živeža za štirinajst dni, radi tega ji ni bilo treba hoditi iz hiše. Toda zaboji in omare so se polagoma praznile in Krista je uvidela, da bo morala poskrbeti za živež.

Denarja je imela, veliki glinasti lonec ga je bil poln do vrha, — čakala jo je ogromna dedščina.

Krista vzame zlatnik, ga previdno skrrije v žep, vzame košarico in se napoti v vas.

Peklenski gozd je bil tih kakor vedno.

Vse veje so evetle, med evetji pa so silile kvišku zelene vejice.

Bila je pomlad.

Tedaj ji je sedla na ramo neka golobica.

Pticia jo pogleda s svojimi modrimi očmi. Krista pa pobere nekaj jagod in ji jih ponudi.

Tedaj je golob spregovoril:

— Krista, ne pojdi v vas!

— Zakaj mi to praviš? — reče lepa deklica. — Zakaj bi ne šla tja? Zakaj bi ne šla od doma? Potrebujem mesa, kruha in dišav.

— Ne pojdi — nadaljuje golob.

— Krista, ostani doma, svetujem ti.

— Ne govori tako zagonetno divji golob, — odvrne deklica, — povej mi resnico — nabrala ti bom še jagod.

— Gur, gur, — reče golob, — jagode imam rad, — daj mi jih!

Krista je nahnarila ptico.

Krista je med tem prispela do brega, odkoder je lahko videla vas in majhno cerkev.

— Krista, nekaj ti bom svetoval, — odvrne golob, — več ti ne smem povedati.

— Vzemi vse, kar imaš pod zemljo in kar imaš na nebu — toda ne dotikaj se tega, kar se nahaja med nebom in med zemljo!

Krista je osupnila, ni si še opomogla od začudenja, ko je golob odletel in sedel na vejo, jel je udarjati s krili in klicati:

— Zapomni si to, — zapomni!

Krista pa je šla dalje, z brega je prišla v dolino in kmalu je bila v vasi.

V vasi je bilo danes mnogo ljudi. Vsi so prilezli iz svojih hišic in trumoma odhajali na mesto, ki se je nahajalo blizu obronka peklenškega gozda.

Tukaj so štrlele proti nebu visoke skale, med njimi pa so zijali globoki prepadi. To je bil prostor, kamor ni nikoli prisvetil solnčni žarek.

To je strašen kraj, kjer ni rastla nobena rastlina.

Sredi skal pa je stala nekakšna čudna lesena zgradba, kakršne Krista še ni videla.

To sta bila dva stebra, ki sta držala tretjega. S tega tretjega stebra je visela vrv.

Na steber je bila prislunjena le-

stev, v bližini pa je stal nekakšen črn predmet. To je bil kakih šest čevjev dolg in dva čevlja širok predmet, ki je bil ves podoben koritu.

Krista je šla z množico.

— Kaj pomeni to vrvenje? — vpraša Krista neko starko ki je imela že popolnoma bele lase.

— Mar ne veš? — reče starka vsevedno. — Danes bodo nekoga obesili.

— Obesili? — vpraša mlada deklica. — Kaj pa je to prav za prav?

— Hihhi, kako si nevedna! — se je zasmejala starka. — Ti ne veš niti tega, kaj pomeni, če človeka obesijo? Kje pa si vzrastla, da ne veš niti te najrazumljivejše stvari?

— Vzrastla sem v peklenškem gozdu. Moj ded mi ni nikdar ničesar pripovedoval o obešanju.

— Ali si Kristjanka?

— Sem, — odvrne Krista in se pokriža, — mislim, da sem dobra Kristjanka, — saj se imenujem Krista.

— Ah, ti si lepa Krista? — Da, sedaj vem, tvoj ded te je vzgojil v samoti. Vidiš, to so vislice, na katerih bo umrl zločinec.

— Kdo pa je ta rdeči človek, ki pravkar opazuje tisto vrv, ki je prilezana k stebru?

— To je krvnik.

— Kaj pa je to krvnik?

— Oh Bog, kako si neumna — Krvnik vendar obeša!

— Koga obeša?

— Obsojenca.

— Obsojenca? — Ah, vi mislite človeka, ki mora umreti. Toda povejte mi, kdo ima pravico, da obsodi človeka na smrt, kdo ima pravico biti gospodar čez človeško življenje?

— Kdo?

Starka se zdrzne, potem pa se zasmije in reče:

— Ljudje so si prilastili to pra-

vico. — To pravijo? — vzkljne Krista ogorčeno. — Človek nima pravice ubijati svojega bližnjega.

— Če pa je ta bližnji kruta žival? — zavpije starka jezno. — Obsojenec sicer ni žival, toda njegov oče je bil mogočen razbojnik, ki je imel v gori ponosno trdnjavo.

Mimo njegovega gradu ni mogel priti noben posestnik, trgovec, sploh noben pošten človek, da bi ga ne bil ta hajduk oropal.

Kdor ni mogel plačati, je moral čepeti v globoki kleti, kjer je že marsikateri poginil strašne smrti. Sedaj pa so prebivalci sedmerih vasi napravili konec njegovemu neomejenemu kraljevanju. Obkolili so njegov grad.

Ko jim je zmanjkalo živeža, si je razbojnik porinil meč v sree, — izdihnil je v naročju svojega sina.

— Svojega sina? — vpraša Krista začudeno. — Ali je razbojnik imel sina?

— Da, imel ga je, — njega bodo danes obesili. —

— Kajti ko je oče izdihnil, je sin s slugami odprl vrata in spustil oblegovalce v grad.

Jezni vaščani so mladega razbojnika ujeli zažgali so grad, kar ni hotelo goreti so razbili s sekirami. Danes ni več kamena na kamnu, — od ponosnega gradu so ostale samo razvaline, kjer so napravili orli svoja gnezda.

Mladega plemiča so okovali, pripeljali so ga v vas, najstarejši vaščani pa so ga obsodili na smrt.

— Oh Bog, — vzkljne mlada deklica in pritisne roko na sree, — najstarejši vaščani so se zelo zmotili, kako morejo vendar ubiti sina, ko pa mu niso dokazali, da se je zares udeleževal zločinov svojega očeta.

— Dokazali mu niso ničesar, — odgovori starka, — toda sodniki so

Lojze Zupanc:

Krvava peč

V Turjaških gorah je vrh Mokrec. Turjačani vedno vedo, kdaj se jim bliža huda ura, kajti že več ur prej se bliska za Mokrecom, preden se vsuje toča na Turjak.

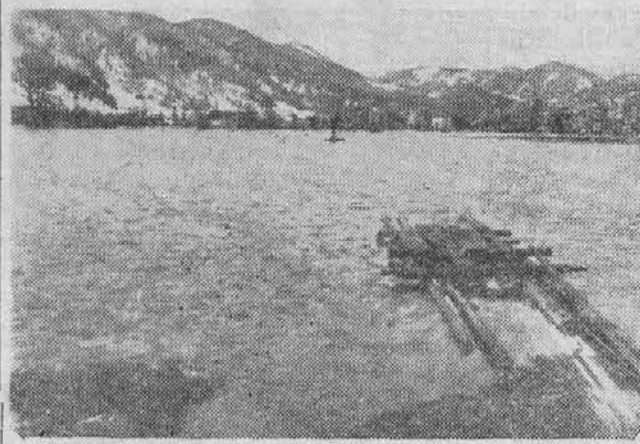
Pod Mokrecom je hribovska vasica, ki se je včasih imenovala Rožna dolina zdaj pa ji pravijo Krvava peč. Kaj neki so vaščani zavrgli lepo rožnato ime in tej mali vasiči krvavega vzdeli?

Poslušajte

V tistem času, ko so se Turki vpadali v naše kraje, požigali vasi in morili stare ljudi, mlade pa odganjali s seboj v sužnost, so po lazih nad Rožno dolino dekleta pasle vaške ovce. Bile so vesele kakor vsi pastirji. Prepevale so, da je odmevalo od Mokreca do Malinjeka in še dalje do Kureščka. Od časa do časa pa so se odpravile za ovcami in najdrznejše odganjale od pečin, ki za vasjo padajo v prepad proti Iški. Prepada je globok, pečine se dvigajo strmo iznad Iške, zato ni nič čudnega, če so se dekleta bale za drobnico.

Izenada pa so deklice nekega popoldneva zaslišale v domači vasi vpitje. Topot konjskih kopit se je mešal z obupnim jokom Rožnodol-

Mladinski kotiček



Ob poplavi

cev, katere so bili napadli divji Turčini. Komaj so se pastirice zavedle, kaj se v vasi dogaja, že se je na vaških bajtah prikazal rdeči petelin.

Ko je bila vas izropana in ko je že vse bajte zajel uničujoči požar, so turški konjeniki oddirjali na urnih konjih dalje proti Notranjski. Na tej poti so se kaj pa približali prestrašenim pastiricam, ki so pričele bežati pred Turki. Na tem begu so pritekale do pečin, ki so padale v globoki prepad.

"Raje v smrt kakor v turško sužnost!" je zakričala najstarejša in se pognala v prepad. V preplahu in bojazni pred Turki so tudi ostale deklice sledile prvi in strmoglavile v bloščino.

Toda po odhodu Turkov je nekaj vaščanov le ostalo na pogoriščih bajt. Spomnili so se na deklice, ki so pasle za vasjo na lazih ovce. Pohiteli so jih iskat. Toda v lazih pod Mokrecom so med goščavjem brinovega grmičja našli samo preplašene ovce, deklet pa ni bilo nikjer. Ko pa so prišli do prepada, so videli, da so vse skalnate pečine krvave. Kri deklet, ki so se vrgle v prepad, je obrigala pečine, da so še danes rdeče...

Takrat so žalostni vaščani pod Mokrecom prekrstili Rožno dolino v Krvavo peč. To ime se vasi še danes drži. Kdor je nejevernik, naj gre na Krvavo peč. Tam bo videl krvave pečine, kupil pa si bo lahko tudi zobotrebcev za zvrhan mernik.

Žužek Ljubo, dijak, Maribor:

Hudi potok

Slišal sem pripovedovati starega očanca iz Savinjske doline, kako je nastal Hudi potok, ki teče skozi vas Šmartno ob Paki.

Pripovedka se glasi: "Nekoč, ko so zagorele grmade po gričih in nanzanjale vpad Turkov, so se okoličani današnje vasi Šmartno ob Paki zatekli na goro Oljko. Na tej

Matija Belec:

Mali voznik

Napregam konjička si k svojem [vozičku] in vozim se v pisani gaj na sprehod, naročam pa našemu malemu psičku, da čuva me zvesto pri vožnji povsod.

Ko kopljeva se po zaprašeni cesti, vsa vas vam upira v mene oči, krog me pa skakljajo prijatelji [zvesti], ki radi vozili bi z mano se vsi.

Voziček moj mali, konjiček leseni, si mislite lahko, bogastvo je to, — to kupil mi oče je v mestu v jeseni in zdaj je lastnina pod mojo roko.

A ko bom dorasel in bo moje [posestvo], ki oče in mati ga vladata zdaj, se z vozom velikim po celem [kraljestvu] in s pravimi konji bom vozil tedaj.

"SLOVENSKI LIST"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

Uradne ure od 9. do 19. ure vsak dan. **ODPOŠILJAMO VAM DENAR** potom tistih bank, ki imajo najugodnejši tečaj.

VAM KUPIMO papirnat denar, lire in dinarje, kjer ga prodajajo najceneje.

PRIPOROČAMO NAKUP LADIJSKIH potnih kart na zanesljivih agencijah.

POSREDUJEMO ZA SLUŽBE za moške in za ženske.

ČE KDO VE ZA KAKO SLUŽBO, naj nam takoj javi.

V KATELIKOLI ZADEVI obrnite se do nas, ki vam bomo šli na roko z nasvetom in drugače, kolikor bo v naših močeh.

AKO IZVEŠ ZA KAKO NOVIČO, ki se tiše naših ljudi, sporoči jo takoj na naše uredništvo. Sodeluj z listom.

NAROČNINO PORAVNAJ vedno točno. V nekaterih krajih vas je več Slovencev skupaj; gotovo je med vami tudi kateri, ki razume pomen tiskane besede v materinem jeziku za naše izseljence. Naj poagitira nekoliko med tovariši in rojaki za "SLOVENSKI LIST" ter naj tudi pobere naročnino in pošlje na našo upravo.

POSLUŽUJTE SE samo onih podjetij, ki oglašujejo v našem listu! S tem koristite sebi in nam obenem.

Uprava "Slovenskega lista"

Tu vam pošiljam imena novih naročnikov, katerim izvolite poslati par številčk na ogled.

Naslov:

- 1) (Ime in priimek) (ulica in št. (Mesto, kraj in železnica))
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

(Izreži in pošli na naslov: Slovenski list, Gral. César Díaz 1657 Buenos Aires.

rekli: Jabolko ne pade daleč od drevesa.

Krista prebledi.

Kolena so se ji jela šibiti in sama ni vedela zakaj.

V tem trenutku je pritegnila njeno pozornost nase dolga povorka, ki se je pomikovala iz vasi. To je bilo na stotine ljudi.

To je bila povorka, ki je peljala obsojenca na morišče.

Na čelu povorke so stopali bobnarji, za njimi so šli dečki v belih srajčah in mahali s posodami, v katerih je bilo kadilo ter peli žalostinke, za njimi pa je nosil neki deček velik križ.

Potem so prišli na vrsto vojaki z orožjem, ki so vodili s seboj okovane obsojenca.

Zločinec je bil žalosten in resen, toda kljub tem je stopal ponosno in vzravnano.

Za obsojencem so šli duhovniki, ki so ubogemu mladeniču neprenehoma prigovarjali, naj ne bo tako ponosen, naj se vsaj v zadnjih trenutkih nauči ponižnosti in naj svojo dušo priporoči Bogu.

Konec povorke so tvorili vojaki in nepregledna množica.

Sedaj je prispela povorka do ogromne skale. Krista pa je lahko obsojenca opazovala od blizu.

Bil je zelo lep.

Star je bil komaj dvajset let, bil je vitek in močan. Imel je plemenite poteze na obrazu, mladeniška rame, zlasti lasje pa so se lesketali v soncu.

Temne oči so se mu svetile v obrazu, iz njih ni gledal strah, — temveč preziranje in obžalovanje do nespetne drhali.

Krista ni mogla doumeti, zakaj hočejo ljudje ubiti tega mladeniča, — zdela se ji je, da je ona edina med vsemi temi ljudmi, ki sočustvuje s tem nesrečnim mladeničem.

Obsojenec je pokleknil in tiho molil, vsi so sneli klobuke — potem pa ga je krvink zgrabil in ga potegnil na lestev.

Kakor bi trenil je imel zanko krog vratu, potem pa — Krista je zaprla oči, ni hotela gledati te strahote.

— Mrtev je! — je dejal nekdo z zamolklim glasom.

Zbrana množica je pokleknila in molila za mir in za odrešenje obsojenčeve duše.

Ljudje so se počasi razšli, — in kmalu se je strašni prostor med skalami izpraznil.

Vsi so odšli, — ostala je samo Krista.

Ko je začutila, da je sama, je Krista odprla svoje oči, pogledala je na vislice, kjer je viselo otrplo telo, tedaj pa — ni mogla drugače, — stopila je bliže, dvignila se je na prste, prišla je mrtvečev roko in jo dolgo držala v svoji.

Pri tem pa je šepetala, sama ni vedela kaj, kakor da bi morala mrtvecu nekaj povedati, kakor da bi ga morala prositi oduševanja, za vse tisto, kar so mu storili nepravilni ljudje.

Na vislicah so sedele vrane, hreščale so in udarjale s svojimi krili, — veselile so se plena.

— Kaj je to?

Kristi se je zazdela, da je razumela pogovor vran, da je razumela misli teh grdih ptic.

— Lepa vrana, — reče neki krogar, — tako sem vsiljiv, da vas povabim zvečer na gostijo. Kako vam ugaja ta mladenič, lepota moja?

— Čisto primeren je, — odvrne vrana in hoče načeti s kljunom mladeničevo čelo.

— Nikar tako hitro, lepa vrana! — reče krogar. — Mar ne poznate naše postave? — Človek se mora najprej ohladiti, toplega se ne smemo dotakniti. Le potrpite, o polnoči

bo mrzel kakor led in takrat bomo imeli gostijo.

Za vas pa, lepa gospodična, bom shranil mladeničeve oči, kajti to je pri nas redka delikatesa.

— Gospod krogar, pa ste res zelo galantni, — odvrne črna gospodična, — samo, če se ne bomo zastoj veselili.

— Kaj mislite s tem?

— Mislim, — odvrne vrana, — da bodo ljudje truplo že pred polnočjo odnesli, potem bo pa šla tudi naša lepa gostija po vodi.

— Draga gospodična, kaj vendar mislite? Mar ne veste, da pustijo obešenca najmanj dvajset štiri ure na vislicah, med tem časom pa ni nikogar blizu?

Ta je mrtev — ne bo nam ušel. Toda če bi ljudje vedeli — pristavi krogar skrivnostno, — kar jaz vem, bi si morali kje drugje poiskati večerjo.

— Kaj pa veste, lepi krogar.

— Povedal vam bom, saj boste itak postali moja žena, pred svojimi ženami pa nimamo skrivnosti.

Če bi se ta mladenič o polnoči umil z vodo iz diamantnega jezera, bi oživel in bi lahko živel v miru in veselju še polnih sto let.

— Tiho, tiho, v imenu božjem nikar tako glasno! — vklikne vrana. — S svojo klepetavostjo bi nam lahko pokvarili veselje. Poglejte tisto deklico pod vislicami, — če bi vas slišala.

— Ta-le? — vzklikne krogar prezirljivo in pokaže s svojim krilom na Kristo, — ta ne razume, kar midva govoriva.

Sedaj pa, cenjena gospodična, vas prosim, da greste z menoj na majhen izlet. Vreme je prekrasno, v peklenškem gozdu pa je danes velika promenada, kjer ne smeva manjkati.

— Pojdiva, — reče gospodična, —

tukaj je tako lepo, tiho in samotno, — jaz pa sem tako rada sama z vami. Za spomin pa vam bom dala pero s svojih prsi, da se boste vedno spomnili name.

Vrana potegne s svojim kljunom majhno pero s svojih prsi in mu ga nežno položi v kljun.

Krogar pa ji galantno ponudi svoje desno krilo in zaljubljeni ptici sta odleteli.

133. POGlavJE

Rešen

Ko je Krista slišala krogarjeve besede, jih je seveda razumela. Prevzelo jo je nepopisno veselje in sreča, kolena so ji kleenila in Krista je pokleknila ter se zahvaljevala Bogu, da ji je pokazal pot, po kateri bo rešila mladega plemiča.

Krista je sklenila, da ga bo še pred polnočjo umila s čudodelno vodo iz diamantnega jezera.

— Oh Bog, vse bom storila, samo da bi rešila tega nesrečnega mladeniča.

Krista je še enkrat pogledala obešenega, — vedno bolj je občudovala njegovo vitko postavo, njegov prekrasen obraz, lepe lase, — potem pa je odšla po opravkih.

Kar je Krista potrebovala, je hitro nakupila v vasi, potem pa se je vrnila.

V vasi se ni dobro počutila, ljudje so se ji zdeli hudobni. Vsi so grdo in brez ljubezni govorili o obsojencem, ki jim ni nikdar storil ničesar žalega, ki pa je moral trpeti za grehe svojega očeta.

Pa še nekaj jo je gnalo iz vasi. Mladeniči so bili zelo predrzni.

— Dober dan, lepa Krista! — so jo povsod pozdravljali, hodili iz hiš, pustili so svoje delo, samo da bi jo videli.

— Dražestna Krista, kam tako hi-

tro? V peklenškem gozdu ni preveč udobno, ostani rajše pri nas. Dali ti bomo prenočišče. — Golobica, kakršna si ti, so nam vedno dobro došle.

Krista si je zamašila ušesa. Sedaj je vedela, zakaj ji je ded vedno govoril o hudobnosti ljudi in ji prigovarjal, naj se jih izogiblje.

Bila je srečna, ko je naposled prispela v svojo hišico. Tu se ji ni nihče vsiljeval, tukaj je bila sama, v tej hišici je bila ona gospodarica in kraljica.

Toda zakaj je morala neprenehoma misliti na nesrečnega obešenega mladeniča.

Zakaj je vedno videla njegov blede obraz?

Zakaj je vedno mislila, da so njegove temne oči gledale njo, zakaj je vedno trepetala molitev nesrečnega mladeniča v njeni duši?

Čudno, kako je bil danes cel gozd izpremenjen.

Veje so se dvigale in spuščale kakor da bi jo hotele blagoslovljati, vsak cvet pa ji je šepetal: "Ali me boš uporabila za svoj poročni venec?"

Ko pa je prišla v bližino diamantnega jezera, se ji je zdela, da pojeje valovi večno pesem ljubezni.

— Kaj ti je, Krista? Kako si se spremenila?

Srečala je mnogo živali, Kristi pa se je zazdela, da se vsi ti množestvilni prebivalci peklenškega gozda smejejo.

— Krista! — ji je zaklicala verica. — Ali si ga videla?

— Krista! — je kukala kukavica. — Ali ti sree hitrejšje udarja?

Srna pa, ki se je ni nikdar bala, jo je pogledala s svojimi krotkimi očmi, kakor da bi ji hotela reči: — Vem, kaj je ljubezen.

(Dalje prihodnjic)